THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 4, 1980 Nr. 207

KINIJOJE VYKSTA LIAUDIES KONGRESAS

Vyriausybėje laukiama svarbių pakeitimų

Pekinas. — Nuo praėjusio šeštadienio Kinijoje vyksta penktoji Nacionalinio Liaudies kongreso sesija, kuri truks 10 dienų. Kaip jau rašyta, laukiama svarbių pakeitimų Kinijos vyriausybėje. Formaliai tai aukščiausias komunistinės Kinijos valdžios organas, kuris tvirtina ar papildo partijos centro nutarimus.

Pirmomis kongreso dienomis kalbėtojų tribūnoje matėsi ekonomistai, finansų tvarkytojai. Vicepremjeras Yao Yilin, kuris vadovauja planavimo komisijai, gyrėsi, kad pagyvėjo Kinijos darbo žmonių produkcija pramonėje ir žemės ūkyje. Taip įvykę todėl, kad vyriausybė pradėjo įvesti daugiau laisvosios rinkos principų. Žemdirbiai gali pasilikti savo reikalams daugiau užauginamų javų ir daržovių, gali parduoti mėsą, kiaušinius, sviestą. Pramonėje eksperimentai su laisvąja rinka irgi padidino produkciją. Atskirų įmonių vadovai gali planuoti ir vykdyti produkciją nepriklausomai nuo centro planuotojų ir tas duoda gerų rezultatų.

Finansų ministeris Wang Bingqian nurodė, kad, padidinus darbininkų ir žemdirbių pajamas, biudžetas turės deficitą, teks mažinti lėšas kai kurioms ministerijoms jų tarpe ir gynybos lėšas. Oficialioji žinių agentūra Xinhua paskelbė, jog šis lėšų mažinimas yra patvirtintas ir Kinijos kariuomenės generalinio štabo, kurio nariai suprantą, jog valstybės interesai yra svarbesni už jų planus. Gynybos reikalams šiais metais skirta 12.9 bil. dol. suma, kada pernai ji siekė 14.8 bil. dol.

Kinijoje vykstant liaudies kongreso posėdžiams, vienas įtakingiausių Pekino vadų, vicepremjeras Deng Xiaoping turėjo pasikalbėjimą su žinoma korespondente Oriana Fallaci. Ilgame pasikalbėjime, kurio ištraukos skelbiamos „The Washington Post" dienraštyje, Dengas pasakė, kad pasaulinis karas yra neišvengiamas ir greičiausia įvyks per ateinantį dešimtmetį, kuris bus labai pavojingas. Karas gali prasidėti bet kur, greičiausia jis prasidės Viduriniuose Rytuose arba Pietryčių Azijoje. Dengas nurodė, kad po Korėjos ir po Vietnamo karų Amerikos karinės jėgos labai sumažėjo, Amerika pradėjo pasitraukti, užimti gynybos linijas. Amerika pradėjo bijoti Sovietų Sąjungos pareiškė Dengas. Negana to, Amerikos politinė sistema yra tokia, kurioje labai sunku padaryti greitą sprendimą. Tuo tarpu, Sovietų Sąjunga yra ofenzyvoje ir sprendimus gali padaryti labai greitai.

Klausinėjamas apie Mao Tse Tungo asmenybės kulto mažinimą Kinijoje, Dengas paaiškino: „Mes nepadarysime su Mao to, ką Chruščiovas padarė su Stalinu", nors Mao buvo „ultrakairysis" ir paskutinėmis savo gyvenimo dienomis padarė labai sunkių klaidų. Vis vien, jis Kinijos istorijoje užsitarnavo sau deramą vietą, pasakė Dengas.

Korespondentai, kurie seka kongreso darbus, praneša ir apie išorinius pasikeitimus. Didžiosios Liaudies salės nebepuošia milžiniški Mao portretai, nėra iškabinėtų jo pareiškimų. Dalyviai kalbėtojų nebepasitinka , audringais plojimais", kai jie pasirodo tribūnoje. Pirmą kartą komunistinės Kinijos istorijoje kongreso darbus iš balkono seka užsienio diplomatai ir korespondentai.

Pekine kalbama, kad po kongreso iš vyriausybės pasitrauks premjeras Hua Guofeng, vicepremjeras Deng ir dar šeši vicepremjerai, sulaukę garbingo amžiaus. Kongresai ateityje taps sprendimų ir debatų vieta, o ne „patvirtinimo" veiksniu, kaip būdavo iki šiol. Svarbiausia posėdžių diena bus rugsėjo 7d., kada kalbą turi pasakyti premjeras ir partijos pirmininkas Hua.

Rinkimai atneš pakeitimų kongrese

Washingtonas. — Ateinantieji rinkimai gali, stebėtojų nuomone, atnešti pakeitimų kongrese. Laukiama daugiau moterų, nes jų daugiau kandidatuoja. Daugiausia moterų kongrese buvo 1961 m. kada Atstovų rūmuose buvo 18 ir 2 senate. Spėjama, kad šiais metais į kongresą pateks 22.

Atstovų rūmuose yra 274 demokratai ir 159 respublikonai, dvi vietos tuščios. Bus renkami visi kongresmanai — 435. Rūmų kontrolei reikia 218 atstovų ir manoma, kad respublikonai tiek daug nelaimės, tačiau padidins savo partijos narių skaičių. Senate šiandien yra 58 demokratai ir 41 respublikonas, 1 — nepartinis. Šiuose rinkimuose bus išstatytos 24 demokratų vietos ir 10 respublikonų. Analizuotojai mano, kad respublikonai gali perimti 5 demokratų vietas, palikdami demokratams tik labai mažą daugumą.

Sirija sutinka jungtis su Libija

Damaskas. — Sirija greit atsiliepė į Libijos diktatoriaus Kadafio pasiūlymą jungtis į vieną valstybę, kad būtų galima geriau priešintis Izraelio užmačioms.Sirijos prezidentas Assadas pasiuntė Libijos vadui telegramą, kurioje praneša apie Sirijos liaudies pritarimą valstybių sujungimui.

Stebėtojai nurodo, kad arabų unijų klausimas nėra naujiena. Sirija jau tris kart bandė susijungti: 1958 m. — su Egiptu, 1971 m. — su Libija ir 1978 m. — su Iraku. Šios unijos nepavyko, bet dar daugiau suskaldė arabus.

Kinija panaikino "keturias laisves"

Pekinas. — Kinijos liaudies kongresas panaikino konstitucijon įrašytas vadinamas „keturias laisves": laisvai kalbėti, išreikšti pažiūras, vesti debatus ir rašyti sieninius laikraščius. Vyriausybės kalbėtojai aiškino kongresui, kad tos laisvės ir taip jau garantuojamos konstitucijoje ir jų nereikia atskirai pabrėžti. Jos buvo įvestos „kultūrinės revoliucijos" metu ir buvo daugiausia naudojamos nekaltų žmonių garbės nuplėšimui.

Kongresas įvedė ir iki šiol nenaudotus pajamų mokesčius, ypač užsienio įmonėms Kinijoje ir daugiau uždirbantiems kinams: rašytojams, aktoriams, cirko nariams, akrobatams, tačiau jų nėra tiek daug.

Retas **vaizdas komunistinės** valstybės Lenino vardo įmonės kieme. Gdansko laivų dirbtuvių darbininkai atlieka išpažintį neseniai pasibaigusio streiko metu.

LENKŲ DARBININKŲ REIKALAVIMAI

Kai kurie reikalavimai grynai politiniai

Varšuva. — Lenkų spauda, pildydama streikuojančių darbininkų reikalavimą, paskelbė Gdansko streiko vadų 21 reikalavimą.

1. Priėmimas laisvų darbo unijų, nepriklausomų nuo komunistų partijos ar nuo įmonių, pagal Tarptautinės Darbo organizacijos konvenciją Nr. 87, kuri liečia teisę steigti laisvas darbo unijas, ir kurią pasirašė komunistinė Lenkijos vyriausybė.

2. Garantija streikuoti ir streiko dalyvių saugumas bei saugumas tų, kurie streikus remia.

3. Derinimasis su konstitucijos garantijomis: kalbos laisve, spaudos ir leidinių, jų tarpe nepriklausomų leidinių, laisve, atidarymas masinės komunikacijos priemonių visų tikėjimų atstovams.

4. Pilnų teisių grąžinimas: žmonėms, atleistiems iš darbų po 1970 ir 1976 metų streikų, studentams, pašalintiems iš mokyklų dėl jų įsitikinimų, paleidimas visų politinių kalinių, jų tarpe Edmund Zadrozynski, Jan Kozlowski ir Marek Kozlowski. Sustabdymas individų persekiojimų dėl jų asmeninių pažiūrų.

5. Masinių komunikacijos priemonių atidarymas informacijai apie Bendrojo streiko komiteto sudarymą ir jo reikalavimų paskelbimas.

6. Veiksmų pradėjimas pašalinti dabartinę šalies krizę: viešas informavimas apie socialinę, ekonominę padėtį, visų socialinių klasių ir visų sektorių įjungimas į diskusijas apie reformų programas.

7. Atlyginimas visų streikuojančių darbininkų, apmokant jiems atostogas su algomis iš Centrinės profesinių sąjungų tarybos kasos.

8. Algų pakėlimas kiekvienam darbininkui 2,000 zlotų mėnesiui, kaip kompensacija už paskutinius kainų pakėlimus.

9. Garantuotas algų kėlimas, rišant algas su infliacija ir perkamosios galios kritimu.

10. Pilnas maisto produktų tiekimas vidaus rinkai, paliekant eksportams tik produktų perteklių.

11. Panaikinimas „komercinių" kainų ir kitų kietos valiutos pardavimų specialiose krautuvėse.

12. Parinkimas įmonės vadovų pagal kvalifikacijas, o ne pagal priklausymą partijai. Panaikinimas privilegijų slaptajai policijai, reguliariai policijai ir partijos aparatui, sulyginant šeimos priedus, panaikinant specialias parduotuves.

13. Įvedimas maisto kortelių mėsai ir jos produktams.

14. Sumažinimas pensijos amžiaus moterims iki 50 m. ir vyrams iki 55 m. arba paleidimas pensijon po 30 metų darbo moterims ir po 35 metų vyrams, nežiūrint darbininkų amžiaus.

15. Sulyginimas seno amžiaus pensijų ir priedų su tuo, kas buvo įmokėta.

16. Darbo sąlygų ir sveikatos draudimo pagerinimas, garantuojantis pilną medicinos priežiūrą darbininkams.

17. Garantija, kad dirbančioms motinoms bus įrengti vaikų darželiai ar jų priežiūros centrai.

18. Apmokamas pasitraukimas iš darbo gimdyvėms iki trejų metų.

19. Sumažinimas laukimo butams gauti.

20. Pakėlimas priedų už keliones į darbą iš 40 zlotų iki 100 zlotų.

21. Paskelbimas šeštadienio laisva diena. Brigadų sistemos darbininkams ar dirbantiems šiftomis, apmokant prarastą laisvą šeštadienį, mokant priedus ar padidinant atostogas.

Kandidatas Reaganas atsiprašė Alabamos

Independence. — Prezidentas Carteris nusiskundė buv. prezidento Harry Trumano mieste pasakytoje kalboje, kad Reaganas bando suskaldyti Ameriką į Pietus ir Šiaurę. Reaganas pirmadienį kritikavo Carterį, kad jis pradėjo rinkimų kampaniją Tuscumbijoj, Alabamoj, kur gimė Ku Klux Klanas. Tas įžeidė Carterį, kuris savo kalboje pasisakė prieš minioje pastebėtus Ku Klux Klano narius baltose uniformose. Dar daugiau įsižeidė Alabamos gyventojai, nes iš tiesų ta rasistinė organizacija įsisteigė netoli esančiame Pulaski mieste, Tennessee valstijoje. Reaganas skambino Alabamos gubernatoriui Fob Jones ir atsiprašė jo ir visų valstijos gyventojų už padarytą klaidą.

Reagano pažadai Detroito pramonei

Detroitas. — Respublikonų partijos kandidatas į prezidentus Ronaldas Reaganas pasakė kalbą automobilių pramonės darbininkams, kaltindamas demokratų vyriausybę dėl bedarbių eilių didėjimo. Jis pažadėjo, tapęs prezidentu, atšaukti vyriausybės kontroles, kurios apsunkina pramonės darbą, didina jos išlaidas. Dėl demokratų kontrolių šiandien Michigano valstijoje bedarbių skaičius toli pralenkia visos Amerikos vidurkį ir siekia 14.1 nuoš., pasakė Reaganas. Jis žadėjo suvaržyti kitų valstybių automobilių eksportą į Ameriką. Mes turime įtikinti japonus, kad jų pačių interesai reikalauja neužpilti Amerikos japonų gaminiais, kol automobilių pramonė neatsistos ant kojų, pasakė Reaganas.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Ispanijoje katalonų teroris tai nušovė generolą Briz Armengol, jo mašinos šoferį ir sargybinį. Atentatas įvyko Barcelonoje.

— Afganų partizanų vadai Indijoje pasakoja, kad sovietai sudarinėja Afganistane "stribų" komandas, papirkdami vietinius didelėmis sumomis. Šinvarų ir paktų gentyse atsirado išdavikų, kurie bendradarbiauja su okupantais.

— Meksikos prezidentas Lopez Portillo paskelbė, kad Meksikos naftos ir natūralių dujų šaltiniai siekia 60.1 bil. statinių. Tai pakelia Meksiką į penktą vietą svarbiausių naftos valstybių tarpe, po Saudi Arabijos, Sovietų Sąjungos, Irano ir Irako.

— Irano saugumas paleido iš kalėjimo du užsienio žurnalistus: anglą ir pakistanietį, tačiau pareikalavo, kad jie neišvažiuotų iš Irano, kol bus baigta byla.

— Bolivijos karinis diktatorius gen. Garcia Meza apkaltino prezidentą Carterį, kuris kurstąs Bolivijoje vyriausybės priešus.

— Meksikoje po lietaus sulūžo užtvanka žuvo 24 žmonės, dingo 52.

— Gvatemaloje iš pareigų pasitraukė viceprezidentas Villagarn Kramer, žinomas žmogaus teisių gynėjas.

— Arizonos valstijoje policija sulaikė sunkvežimį, kuriame rado 34 nelegalius svetimšalius, imigravusius iš Salvadoro.

— Indijoje smarkus lietus vėl sukėlė potvynius Uttar Pradesh provincijoje, kur jau žuvo 1,700 žmonių.

— "Washington Star" laikraštis nusamdė naują redaktorių, juodą žurnalistą iš Pietų Afrikos, kuris buvo persekiojamas savo tėvynėje.

— Italijos policija suėmė 12 naujųjų fašistų, kurie kaltinami išsprogdinę Bolognos geležinkelio stotį rugpiūčio 2 d.

— Maskva paskelbė apie susitarimą su Afganistano vyriausybe pagerinti, modernizuoti Kabulo aerodromą.

Lenkijos kasyklos baigia streikus

Abejojama, ar Gierekas liks valdžioje

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė pasirašė darbo sutartį su Katowicu angliakasiais, kurie tarp kitų reikalavimų kėlė ir kasyklų saugumo klausimus. Streikas uždarė 81 kasyklą ir buvo ypač skaudus komunistų partijos vadui Gierekui, kuris tarp angliakasių, kaip pats buvęs kasyklų darbininkas, buvo gan populiarus. Angliakasiai Lenkijoje uždirbdavo daugiau už kitus darbininkus. Su jais sutartį pasirašė vicepremjeras Aleksander Kopek, pasakęs, kad ši sutartis yra istorinis aktas.

Kasyklų saugumo klausimas buvo svarbus ir todėl, kad sąlygas kasyklose pabrėžė Halemba kasyklos nelaimė praėjusį pirmadienį, kada žuvo 8 darbininkai ir 18 buvo sužeistų. Pernai kasyklų nelaimėse Lenkijoje žuvo 60 darbininkų. Jų streiko komitetas tvirtina, kad per didelis skubėjimas ir produkcijos kėlimas kaltas dėl nelaimių.

Šių metų streikai Lenkijoje komentuojami viso pasaulio spaudoje. Pirmą kartą komunistinės Lenkijos istorijoje valdžios spauda išspausdino kardinolo Stefano Wyszynskio pamokslą, pasakytą Czestochowos piligrimams. Pamoksle katalikų primas ragino visus laikytis šaltai, tvarkingai, protingai ir prašė statyti valstybės gerovę virš savo asmeninių ambicijų. Kardinolo pamokslą rodė ir valstybinė televizija.

Kada Gdanske visos įmonės streikavo, miesto spaustuvės darbininkai dirbo, spausdindami pirmą nekontroliuojamą streikuotojų laikraštį „Solidarumas".

Lenkijoje plačiai svarstoma komunistų partijos vadovybės padėtis. Gierekas kelis kart streiko metu turėjo skubėti į Bialowiezo mišką, kur slaptai susitiko su Kremliaus atsiųstais atstovais Borisu Ponomarevu, kuris tvarko sovietų ryšius su užsienio komunistų partijomis. Kitomis žiniomis, Gierekas tarėsi su kitu sovietų politbiuro nariu — Andrejumi Kirilenka.

Įdomu, kad Gdansko streiko komiteto derybos su vyriausybės komisija buvo transliuojamos visiems streiko dalyviams per įmonės garsiakalbius. Salėje, šalia didelės Lenino statulos scenoje kabėjo dar didesnis kryžius tarp dviejų Lenkijos raudona—balta vėliavų. Pirmą kartą darbininkų reikalavimus paskelbė komunistinio jaunimo laikraštis „Sztandar Mlodych", papuošdamas straipsnį didelėm streikuotojų nuotraukom.

Lenkijos partijos politbiure buvo 19 narių, iš kurių Gierekas turėjo pašalinti 6 savo parinktus

Kinijos komunistų partijos pirminin kas Hua Guofeng paskelbė, kad jis pa sitraukė iš premjero pareigų, kuria perims nuotraukoje matomas Zhao Ziyang, 61 metų amžiaus.

veikėjus. Jis buvo priverstas pakviesti atgal Tadeuszą Grabskį, net paskirtą vicepremjeru. Grabskis buvo išmestas iš partijos centro komiteto 1978 m. už kalbą, kurioje jis klausė: „Kaip čia yra, kad mes didžiuojamės esą devinti tarp pasaulio pramonės galybių, tačiau žmonės turi stovėti eilėse prie kepyklų, laukti muilo, batų tepalo, dažų ar batų?" Kitas Giereko konkurentas, sugrąžintas atgal į politbiurą, Stefanas Olszowskis, 49 m., buvo pašalintas prieš 5 mėnesius už ekonominės padėties kritiką. Jis buvo pasiųstas ambasadoriumi į Rytų Berlyną, tačiau dabar vėl tapo politbiuro nariu. Jis užsipelnė Giereko rūstybę metų pradžioje pranašaudamas tai, kas dabar Lenkijoje ir įvyko.

Tarp streiko pašalintų partijos vadų svarbiausi Giereko rėmėjai buvo premjeras Edward Babiuch ir valdžios profesinių sąjungų centro sekretorius Jan Szydlak. Jiedu laikomi „atpirkimo ožiais".

Gierekas savo paskutinėje kalboje per valstybės televiziją turėjo nuryti karčią piliulę. Jis pasakė: „Tie draugai, kurie anksčiau pastebėjo ateinančius sunkumus ir bandė užkirsti jiems kelią, verti pagyrimo, nors jų balsu mes laiku neišgirdome".

Iranas atidėjo kabineto tvirtinimą

Teheranas. — Irano parlamentas atidėjo ministerių kabineto patvirtinimą, nes prezidentas Bani Sadras negali susitarti su premjeru Ali Rajai dėl kai kurių ministerių tinkamumo. Prezidentas bandė gauti ajatolos Khomeinio pritarimą savo pažiūroms, tačiau ajatola pasakė nenorįs kištis į šitą reikalą. Jis pasakė prezidentui: „Jūs, ponai, patys susitarkite, tik žiūrėkite, kad išrinktumėt žmones ištikimus revoliucijai, talentingus, energingus ir kvalifikuotus. Aš į tuos klausimus nesikišiu".

Nors fundamentalistai turi parlamente daugumą, prezidento Bani Sadro šalininkai reikalingi kvorumo sudarymui. Konstitucija numato, kad svarbiems klausimams spręsti reikia 180 atstovų daugumos iš 270 atstovų parlamento.

— Jaunas latvių kilmės smuikininkas Gidonas Kremeris ir jo žmona Elena, žinoma pianistė, nuvykę į Austriją dalyvauti tarptautiniame Salzburgo muzikos festivalyje, nutarė nebegrįžti atgal į Sovietų Sąjungą, paprašydami Austrijoje politinio prieglobsčio.

— Australijos premjeras Fraser Washingtone ragino Vakarų sąjunginikus daugiau rūpintis savo gynyba, palengvinant tą naštą Amerikai.

KALENDORIUS

Rugsėjo 4 d.: Marinas, Rozalija, Rimantas, Germantė.

Rugsėjo 5 d.: Laurencijus, Abdulija, Erdenis Dinga.

Saulė teka 6:18, leidžiasi 7:21

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, drėgna, tvanku, laukiama lietaus su perkūnija. Temperatūra dieną 85 l., nakti 68 l.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

67-tasis Lietuvos vyčių seimas įvyko rugpiūčio 6 — 10 dienomis Bostone. Jis vyko Boston Park Plaza viešbutyje, netoli garsiųjų Bostono sodnų. Pobūviai buvo Pietinio Bostono Lietuvių piliečių klube, o seimo užbaigimo Mišios istorinėje lietuvių Šv. Petro bažnyčioje.

Seimas oficialiai prasidėjo Mišiomis. Pirmininkas Pilypas Skabeikis atidarė pirmąjį seimo posėdį, ir visi seimo atstovai sugiedojo Amerikos, Lietuvos ir vyčių himnus. Pasveikino seimą jo rengimo komiteto pirmininkas Albertas Jaritis (seimą organizavo 17-ta Pietinio Bostono vyčių kuopa ir 17-ta senjorų kuopa), ir žymūs visuomenės atstovai.

Nominacijų komisiją sudarė: Naujosios Anglijos apygardos pirmininkė Berta Stoškuvienė, Atlanto pakrančių apygardos pirmininkas Laurynas Janonis, Vidurio - Centro apygardos atstovas Pranas Zager ir Illinois — Indiana apygardos atstovė Irena Sankutė. Ta komisija pasiūlė kandidatus į seimo prezidiumą. Išrinkti buvo: seimui pirmininkauti — Laurynas Janonis, Berta Stoškuvienė ir Algirdas Budreckis, sekretoriauti — Rita Pinkutė ir Ona Bender, palaikyti tvarką — Andrius Rozger ir Petras Juškevičius rašyti protokolus — Pranciška Petkuvienė ir Elena Gillus. Rezolivucijų komisiją sudarė kun. A. Jurgelaitis, Loreta Stukienė, Magdalena Smailienė, Marija Carlton, Bronė Avižienė ir Jonas Valaška; mandatų komisiją — Ona Marija Kassel, Jonas Adomėnas, Ona Wargo, Bronė Pupnikienė ir Berta Janus; sveikinimų komisiją — Marija Stonytė, Elena Chesko, Elena Gudačauskienė ir Marija Kase; spaudos komisiją — Irena Sankutė ir Ieva Migonytė.

Seimo posėdžiai vyko ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį. Buvo ir simpoziumai. Anksčiau atvykusieji tarėsi Lietuvos, pakėlimų ir vyčių istorijos reikalais. Rengėjai buvo įtraukę į seimo programą pobūvius kiekvienai dienai, o pats didžiausias iš jų buvo seimo užbaigos banketas gražioje viešbučio salėje. Per banketą kun. Michael Bourdeaux iš Anglijos, knygos "Land of Crosses" autorius, buvo apdovanotas auksiniu "Lietuvos draugo" medaliu. Garbės svečiai seime buvo Robertas Brieze su ponia. Į organizacijos garbės narius buvo pakeltas 79-tos Detroito kuopos narys Antanas Dainius. Buvo per banketą paskelbta, kurie jaunuoliai gauna vyčių stipendiją.

Naujai išrinkta centro valdyba buvo prisaikdinta Šv. Petro bažnyčioje per seimo užbaigos Mišias., kurias laikė tos parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas. Išrinkti buvo: dvasios vadu — kun. Antanas Jurgelaitis iš Providence, pirmininku — Pilypas Skabeikis iš Maspeth, vicepirmininkais — Zuzana Bumila iš Brocktono, Jonas Adomėnas iš Maspetho ir Stasys Vaitkus iš Daytono, protokolų sekretore — Ona Klizas Wargo iš Anthracite, finansų sekretore — Ona Marija Kassel iš Chicagos, iždininke — Teresė Trainienė iš Bridgeporto, iždo globėjais — Elena Šaulytė iš Philadelphijos ir Irena Adomaitienė iš Worcesterio. Lietuvos reikalų komiteto pirmininku bus kun. Kazimieras Pugevičius iš Maspeth, Lietuviškos kultūros komiteto — Dijana Drumstienė iš Philadelphijos, Ritualų komiteto—Elena Chesko iš Anthracite, Spaudos komiteto — Irena Sankutė iš Chicagos, Lietuvių kalbos komiteto — Faustas Strolia iš Chicagos. Organizacijos atstovė prie jaunimo organizacijų bus Ona Marija Statkutė iš Brocktono.

Pirmajame naujosios centro valdybos posėdyje Loreta Stukienė buvo vėl paskirta "Vyčio" redaktore, o Antanas Jankauskas teisiniu organizacijos patarėju.

Ateinančiais metais vyčių seimas bus Scrantono universitete.

iks

A. A. PRANAS VAŠKAS

Newarko Lietuvos vyčių 29-ta kuopa neteko savo nario ir organizacija neteko garbės nario, vieno iš ryškiausių asmenybių. Pranas Vaškas mirė š. m. rugpiūčio 4 d. Mirė prieš pat 67-tąjį Lietuvos vyčių seimą. O seimuose jis visuomet dalyvaudavo. Jo karstą laidotuvių namuose gausiai lankė vyčiai ir pažįstami. Bažnytines apeigas ir paskutinį patarnavimą labai rūpestingai ir gražiai atliko Newarko lietuvių Šv. Trejybės parapijos klebonas, prel. Jonas Šernas. Mišias atnašavo penki kunigai. Mišiose dalyvavo ir Prano Vaško giminaitis, tėvas J. Vaškas iš Chicagos. Po Mišių ilga vilkstinė mašinų palydėjo velionį į amžiną poilsio vietą Arlington kapinėse.

Pranas Vaškas gimė ir augo Newarke. Gimė 1903 m. rugsėjo 24 d. Newarko Lietuvos vyčių 29-tos kuopos nariu buvo 36 metus. Buvo darbštus ir sumanus, kuopos ir centro valdyboje ėjo įvairias pareigas. Vadovavo sporto vienetui, kuopos biuletenio "Rakto" leidimui, daug rašė korespondencijų į vyčių žurnalą "Vytį", 8 metus buvo Ryšių su visuomene komisijos vadovu.

Pranas Vaškas atlikdavo visuomeninį darbą su visu rūpestingumu, buvo visiems vyčiams Amerikoje pavyzdys. Jo veikla ir darbai vyčių organizacijai ir brangiai Lietuvai yra be galo dideli. Jam nebuvo sunku dirbti dėl Lietuvos. Ir jis visuomet žinojo, kad Lietuvos vyčių organizacijai gyvybinis reikalas yra išlikti nenutautėjus, pasilikti lietuviais. Lietuvių kalba buvo jam graži ir turtinga, ir brangino jis lietuviškus papročius. Niekuomet nebuvo pavarges, rašė laiškus aukštiems Amerikos pareigūnams, gindamas Lietuvos reikalus ir keldamas laisvės bylą.

Tau, Pranai, tegul būna lengva Amerikos žemė. Newarko ir visos Amerikos vyčiai Tave prisimins maldose.

A. Žukauskas

Lietuvaitės skautės vengrų Jamboree. Iš kairės: Viktorija Valantiejūtė, Rasa Orentaitė, s. fil. Liūda Rugienienė, Gina Rugieniūtė ir Daiva Orentaitė.

DETROITO ŽINIOS

VIENA SAULĖTA DIENA VENGRŲ JAMBOREE

Ankstų rugpiūčio 23 d. rytą su keturiomis Detroito Gabijos tunto sesėmis (Daiva, Gina, Rasa ir Viktorija) išvykome aplankyti vengrų tautinę stovyklą, kuri vyko Orano, Kanadoje, Teleki skautų parke. Šis 130 akrų parkas yra nupirktas vengrų jėzuitų, tačiau juo naudojasi skautai. Į stovyklą buvo susirinkęs jaunimas ne tik iš Šiaurės Amerikos, bet ir iš Pietų Amerikos, Europos ir Australijos, nes šįmet yra švenčiama skautų įkūrimo Vengrijoje 70 metų sukaktis ir 35 metų veiklos sukaktis išeivijoje. Stovyklautojų skaičius kasdieną keitėsi, bet buvo tarp 1,000 ir 1,200. Savaitgalio metu atvyko dar 1,000 svečių; skaičius panašus į mūsų 1978 metų tautinės stovyklos.

Stovyklą pasiekėme apie 2 val. p.p. Kaip tik buvo ruošiamasi tautinei programai, kuri vyko didžiojoje laužavietėje. Vienoje slėnio pusėje karštoje saulėje sėdėjo spalvingai apsirengę skautai, o kitoje tėvai ir svečiai. Kiekviena pastovyklė savo uniforma bandė išsiskirti: pavyzdžiui, mergaitės dėvėjo ką nors tautinio prie uniformų. Vienų galvas puošė raudonos aksominės karūnos su įvairių spalvų plevėsuojančiais kaspinais, kitos prie uniformų dėvėjo liemenes. Labai gražiai atrodė jaunesnieji skautai su raudonomis trikampėmis kepuraitėmis, papuoštomis plunksna. Prisiminė Alpių kalnų vaikai. Programą pradėti vėlavo pusę valandos, o paskiau ji tęsėsi kokias tris valandas, nes turbūt leido visiems vienetams iš įvairių vietovių pasirodyti. Programa susidėjo iš dainų inscenizavimo, deklamacijų, tautinių šokių, pasakojimų. Kai nugara pradėjo varvėti prakaitas, pasijutome kaip namuose ir mintimis grįžome į mūsų tautinės stovyklos papročių programą, vykusią vieną karštą savaitgalio popietę.

Sutikome atvykusius mūsų brolius Liną ir Algį iš Toronto ir Liną ir Vytautą iš Clevelando. Vėliavų aikštėje iškėlėme trispalvę. Gale programos buvo pristatyti visų tautybių svečiai, apdovanoti stovykliniais ženkliukais. Brolis v.s. Vytautas Jokūbaitis, Tarptautinio skyriaus vedėjas, Lietuvių Skautų Brolijos vardu, įteikė Ordiną už nuopelnus su rėmėjo kaspinu dr. Edward Chaszar ir Gabor Bodnar, o mes, Lietuvių Skaučių Seserijos vardu, stovyklos viršininką Louis Jambor apjuosėme lietuviška juosta, kurią jis dėvėjo visą dieną ir vėliau laužo metu.

Pasibaigus programai, buvome nulydėtos į mergaičių pastovyklę. Aplamai visa stovykla turėjo vieną viršininką su vadija, kuri planavo bendrą programą ir prižiūrėjo drausmę. Tuoj pat pajutome, kad tvarka daug griežtesnė negu pas mus. Budintieji vaikštinėjo su „walkie talkies" ir klausė vadovų, ką galima į pastovykles įleisti ir ką ne, nes kelias buvo uždarytas geležiniais vartais, prie kurių budėjo skautai ir neleido nei mašinomis važinėti nei skautams laisvai vaikštinėti. Pastovyklių iš viso buvo keturios. Pačiame stovyklos centre, netoli nuo vėliavų aikštės ir virtuvės, stovyklavo jaunesnieji skautai ir skautės nuo 7 iki 10 metų amžiaus. Jų čia buvo apie 300. Už kokio ketverčio mylios į vieną pusę buvo sesių pastovyklė, o į kitą — brolių. Šalia sesių buvo ir neaktyviųjų skautų bei tėvų pastovyklė. Sesių pastovyklė susidėjo iš trijų grupių pagal amžių: 10—12, 12—14, 14 ir vyresnės. Jos stovyklavo atskirose aikštelėse, arti vienos kitų. Kiekvienoje grupėje buvo daugiau negu šimtas mergaičių. Stengtasi išlaikyti originalią vienetų skilčių sistemą, pakeičiant tik reikalo atveju. Jos turėjo savo atskiras programas, o kai kuriuos dalykus darydavo bendrai. Tam reikalui buvo paskirta programos koordinatorė. Mes nustebome, kad nepaprastai mažai susitikdavo su broliais. Jų beveik nematydavo. Kartu turėjo tik tris bendrus laužus. Visi valgė atskirai su savo amžiaus grupe; maistą išvežiodavo iš pagrindinės virtuvės į pastovykles. Vėliavas kėlė atskirai. Šv. Mišias išklausėme irgi atskirai. Tik vieną dieną praleido drauge su savo bendramečių berniukų grupe. Mūsų sesės nemažiau nustebo, kad ir vakare prie laužo visi sėdėjo skiltimis nurodytose vietose ir kai jos buvo pakviestos sėdėti prie vyresniųjų skautų, tai jau skaitėsi didelė garbė. Jos pradėjo jiems pasakoti apie mūsų laužus. Tie sakė: „Nepasakokit, nes mes pavydim. Mus tėvai išleidžia į stovyklą tikėdamiesi, kad susidraugausime su vengrėmis mergaitėmis, o čia neleidžia kartu sueiti". Skiltys į laužą buvo atsinešusios gaireles ir aišku mums, vyresniems vadovams, viskas labai gražiai ir tvarkingai atrodė. Pasirodymai vyko ant specialiai pastatyto paaukštinimo, greta laužo, apšviesto degintuvais. Nors ir nesupratome, tačiau iš dalyvių reakcijos atrodė, kad ir pasirodymai buvo labai geri. Nepastebėjome vartojant angliškų dainų vertimus ar televizijos niekus. Vėliau viršininkas pasakojo, jog vienetai turėjo varžytis ir jie išrinko tik pačius geriausius šiam laužui. Dainos ir šūkiai skambėjo taip pat puikiai. Iš viso teko pastebėti, kad vengrai daug ir sutartinai dainuoja; vienetai vieni su kitais dainavimu konkuruoja. Mes, lietuviai, irgi buvome pasiruošę pasirodyti, bet vietoje mūsų pakvietė latvius, už ką sekantį rytą labai atsiprašinėjo.

Vakare teko daug išsikalbėti su sesių stovyklos programos koordinatore. Jos stengiasi į programą kiek įmanoma daugiau įtraukti tautinį lavinimą. Kaip tik tuo metu vadovės valgykloje susėdusios skaitė skilčių dienoraščius, kurie įdomiai atrodė, nes kiekviena skiltis sąsiuvinyje aprašė ne tik įvykius, bet turėjo kiekvieną papuošti nupiešdamos vengrų tautiniame mene vartojamas gėles. Kadangi buvo paskutinis vakaras, tai leido ir broliams kartu pavakaroti, tik vadovams (maždaug mūsų vyčių amžiaus), o visi kiti turėjo 11 val. eiti miegoti. Ši programos vedėja man taip pat pasakojo, kad jie bando sugrąžinti išnykusią romantiką. „Kai bendrauti yra laisvai leidžiama, tai viskas neįdomu ir kasdieniška". Kitą rytą pastebėjau, broliams atnešus stovyklos laikraštėlį, jie pirmiausiai sudainavo dainą, tada oficialiai laikraštėlį įteikė. Vadovė priėmė saliutuodama. Sekmadienį ryte, kai buvo griaunama stovykla, pasitaikė ypatingai karšta diena. Vienas vadovas sako: „Keista, kaip per kelias valandas dingsta dešimtį dienų kurta romantika". Atrodo vengrai tikrai romantikai skiria daug dėmesio, o mes gal per mažai.

Pusę dvyliktos didžiojoje vėliavų aikštėje buvo bendras stovyklos užbaigimas. Išsirikiavus vyriausiai stovyklos vadovybei, nebuvo nei vienos moters. Pirmiausiai kalbėjo vengrų skautų organizacijos pirmininkas, tada viršininkas. Atžymėti vadovai. Vengrų vyskupas, kuris dėvėjo skautišką uniformą, savo maldo-

(Nukelta į 5 psl.)

Vengrų Jamboree viršininką Louis Jambor s. fil. Liūda Rugienienė apjuosia lietuviška juosta. Šalia — Gina Rugieniūtė.

Nuotr. Rasos Orentaitės

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
IŠVYKA Į AUSTRALIJĄ
Gruodžio 20 d. iki Sausio mėn. 10 d., 1981

Kaina iš Los Angeles į Sydnėjų ir atgal — $1200.00

Iš Chicagos į Los Angeles ir atgal $222.

Prie šios išvykos gali prisijungti keleiviai iš visų kitų Amerikos miestų! Jų kainos bus atskirai apskaičiuotos iki Los Angeles.

PRAŠOME REGISTRUOTIS IR SUMOKĖTI UŽ BILIETUS NEVĖLIAU RUGSĖJO MĖN. 7 DIENOS. VIRŠUJE NURODYTOS KAINOS YRA GARANTUOTOS TIK IKI ŠIOS DATOS!!!

Vėliau užsiregistravusiems kelionė gali kainuoti žymiai brangiau.

Kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA

AMBER
The Golden Gem of the Ages
By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atžymėjimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL—VAZNELIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 290 pusl. kieti viršeliai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu $28.10. Illinois gyventojai dar prideda $1.62 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $38.00. Foreign countries $40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$40.00	$22.00	$15.00
Kanadoje ..... U.S.A	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.; pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS.
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.; pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 262-4422, 372-5222, 296-0575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2—7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Darbininkų laimėjimas

PRADŽIA KOVOS LENKIJOJE

Lenkija turi daugiau laisvių kaip kitos Sovietų socialistinės valstybės. Liubline veikia net humanitarinių mokslų katalikų universitetas. Bažnyčia neturi pilnos laisvės, bet niekas nepersekioja kunigų ir seselių už vaikų katekizavimą. Katekizacijos tinklas visoj Lenkijoj yra labai stipriai išvystytas.

Privačių ūkių valdžia netramdo, neoficialiai juos netgi remia, nes iš tų ūkių valdžiai ateina didesnės duoklės kaip iš kolchozų. Turėdami tokias laisves, žmonės nori jų daugiau. Rusų neapykanta Lenkijoje yra labai didelė. Iš anksto ryto kasdien iš Varšuvos sunkvežimiai važiuoja didžiuoju vieškeliu į rytus. Tai vieškelis į Maskvą. Visi žino, kad tie sunkvežimiai veža maistą, daugiausia mėsą. "Vyresniajam broliui" niekad maisto neužtenka. Lenkai rusus viešai keikia, vaikai mokyklose rusų kalbos nesimoko. Jie keikia nesivaržydami komunistinę santvarką ir visą savo valdžią.

Šiemet Sovietų Rusijoje pritrūko maisto ir pašaro gyvuliams. Rusijoje pradėta skersti gyvulius, nes nebėra kuo juos maitinti. Atrodo, kad Amerikos grūdų sulaikymas Sovietams daug pakenkė. Maisto problema palietė ir Lenkiją. Mėsos krautuvėse negalima gauti, kai visi žino, kad mėsos produktai keliauja į Maskvą. Lenkai, sugrįžę iš Amerikos, pasakoja, kokių lenkiškų produktų galima gauti Amerikos krautuvėse, o jų savo krašte lenkai nemato.

Po kardinolo Wojtylos išrinkimo popiežium ir kai Amerikos valstybės departamente pasirodė didieji pareigūnai su lenkiškomis pavardėmis, tai visoje Lenkijoje tautiniai didybės jausmai pradėjo atgyti. Paul Martin, "Newsweek" korespondentas, apsilankęs Gdanske pas streikuotojus, aprašo pasikalbėjimą su viena 51 metų amžiaus moterimi Anna Walentinowicz. Ji išreiškė visos Lenkijos nuotaikas, sakydama, kad iki popiežiaus išrinkimo visas pasaulis žinojo, jog lenkai yra girtuokliai ir tinginiai. O kardinolas Wojtyla atstatė lenkų išdidų veidą ir didžią praeitį. Esą, dabar lenkai vaikšto galvas iškėlę. Darbininkai taip pat jaučiasi išdidžiai, ir jų didybė nebūsianti sunaikinta.

*

Ne dėl didybės pajautimo, bet dėl maisto stokos krautuvėse Gdansko darbininkai rugpiūčio 14 d. pradėjo streiką. Greitai pradėjo streikuoti Nowa Huta, Lodžiaus, Wroclawo, Elblongo darbininkai. Vien tik Gdansko ir Elblongo uostų darbininkų streikas valstybei nešė kasdien apie 50 milijonų dolerių nuostolių.

Giereko vyriausybei streiko vadai pateikė net 21 reikalavimą. Jie reikalavo ne tik daugiau maisto, bet taip pat didelių pakeitimų socialiniame gyvenime. Reikalavo politinės laisvės ir pilnos nepriklausomybės darbininkų unijoms. Prasidėjus deryboms, atrodė, kad komunistinė valdžia jokiu būdu nesutiks duoti unijoms tokios laisvės, kad jos darytų laisvus rinkimus ir turėtų laisvę streikuoti. Komunistų partijos vadas Edward Gierek pareiškė, kad yra ribos, kurių partija negali peržengti, kad partija negali toleruoti reikalavimų, kurie griauna socializmo pagrindus.

Komunistų partija darbininkams nusileido ir patenkino vieną iš svarbiausių reikalavimų, — davė unijoms laisvę ir nepriklausomybę. Patenkino net 19 reikalavimų. Ta partijos nuolaida padaryta ne be Maskvos atsiklausimo, nors Maskvoje Lenkijos komunistų vadai buvo papeikti, kad nesugeba palaikyti krašte tvarkos ir saugoti socializmo pagrindų. Tasso agentūra paskelbė komentarą, kad antisocialistai Lenkijoje bando sovietų satelitą išstumti iš socialistinio kelio.

Darbininkai laimėjo, bet ar ilgam? Komunistinis režimas negali toleruoti tokių laisvių, kurios patį režimą griauna. Maisto gali greitai dar daugiau pritrūkti. Tada darbininkų streikas gali baigtis dideliu kraujo praliejimu.

Europoje su didele įtampa laukiama, kas toliau bus. Labai susirūpino Vakarų Vokietijos politikai. Jie prisimena, kad antrasis pasaulinis karas prasidėjo Lenkijoje rugsėjo mėnesį. Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Schmidt atšaukė susitikimą su Rytų Vokietijos vadu Erichu Honecker. Buvo tikėtasi, kad iš Honecker bus išgautas laisvas susisiekimas tarp dviejų Vokietijų.

Helmut Schmidt labai vertina Giereką. Prie Giereko valdžios Lenkijoje yra labai didelės laisvės, kurias gali palaužti Sovietų Rusijos intervencija. Lenkai darbininkai šaukia, kad jie rusų nebijo. Tai tik piktumo šauksmas. Jeigu ne rusų ginkluotos pajėgos, kurios supa visą Lenkiją, tai seniai Lenkijoje nebūtų komunistinio režimo.

*

Prie Lenkijos pasienio Rytų Vokietijoje Sovietai laiko 19 divizijų, 5 divizijas laiko taip pat prie lenkų sienos Čekoslovakijoje arti Silezijos Sovietų Rusijos vakaruose, iš Lenkijos pusės rytuose laiko 33 divizijas. Pačioje Lenkijoje Sovietai turi oro bazę Legnicoje, vieną diviziją 13 tūkstančių kariuomenės dalinį Borne (Silezijoje) ir vieną tokią pačią diviziją Swiebodzine. Gal dėl šitokio Lenkijos karinio apsupimo Sovietai ir toleravo komunistinėje valstybėje gana dideles laisves.

Amerika Lenkijai nieko nepadės, jeigu ir rusų tankai pradėtų triuškinti kovojančius darbininkus, kaip nepadėjo Vengrijai prieš 24 metus ir Čekijai prieš 12 metų. Valstybės sekretorius Edmund Muskie pareiškė, kad vidaus reikalus Lenkijoje turi tvarkyti patys žmonės ir jų valdžia. Sovietų Rusija į Lenkijos vidaus reikalus kitaip žiūri.

Sovietų Rusijoje ekonominė būklė yra daug prastesnė kaip Lenkijoje. Darbininkų nepasitenkinimas gali persimesti ir į kitas satelitines valstybes ir net į pačią Sovietų Rusiją.

Rugsėjo mėnesį Varšuvos paktas planuoja pravesti manevrus, kokių dar nebuvo visą dešimtmetį. Masinės Sovietų ginklų ir kariuomenės pajėgos žygiuos per Lenkiją. Tai didieji 1980 metų manevrai, pavadinti "Brolybe ginkluose". Po panašių manevrų 1968 m. Čekoslovakijoje buvo nuversta Aleksandro Dubčeko vyriausybė ir grąžinta Čekoslovakija į griežtą Sovietų Rusijos kontrolę.

Šiuo metu, kai 90 tūkstančių armija neįstengia pavergti Afganistano, Sovietų Rusijai labai nepatogu įvesti tankus į Lenkiją ir ją sutvarkyti pagal įprastą komunistinę tvarką. Be to, lenkų armija gali atsikreipti prieš Sovietų kariuomenę, o viso pasaulio opinija būtų Lenkijos pusėje. Didelių laisvių darbininkams suteikimas yra tik laikinis komunistinio režimo manevras. Tai nėra politinės įtampos užbaiga, bet greičiau pradžia visos Lenkijos sąjūdžio atgauti pilną politinę laisvę. O prie tokios laisvės neprileis Sovietų Rusija. *V. Rmš.*

AR JAV TAPS ANTRĄJA GALYBE

Tokia galimybė esanti neabejotina, jeigu tvirtina buvęs prezidentas R. Nixonas

BR. AS.

Per pastaruosius dešimtmetį netrūko šio krašto patriotų ir kitų blaiviai galvojančių valstybininkų įspėjimų apie JAV karinį ir moralinį nuosmukį. Tokio turinio straipsniai būdavo spausdinami ne vien tik konservatorių pakraipos leidiniuose, bet jie užimdavo svarbias skiltis ir liberaliniuose savaitraščiuose ar mėnraščiuose. Ypač tokių įspėjimų pagausėjo, kai sovietinė pabaisa nuo 1976 m. pradėjo tvirtintis Afrikos valstybėse, apjuosiančiose šį kontinentą iš rytų į vakarus. Nežiūrint šių grėsmingų ženklų, dabartinė šio krašto vyriausybė liko visa kam abejinga, besirūpindama 1980 m. rudens rinkimais... Na, ir neįkainuojamą patarnavimą atliko Sovietams, okupavusiems Afganistaną ir pažadinusiems iš letargo vargšus detantininkus ir kitus su komunistais broliavimosi šalininkus.

Respublikonų suvažiavimas

Prieš keletą savaičių įvykusiame JAV respublikonų partijos prezidento nominavimo suvažiavime Detroito mieste visi vadovaują asmenys nepagailėjo teisingų ir aštrių kritikos žodžių dabartinei J. Carterio vadovaujamai vyriausybei. Jie visi buvo teisingi krašto ūkinio nuosmūkio ir karinės jėgos įvertinime.

Iš visų kalbėtojų išsiskyrė sen. Barry Goldwateris, 1964 m. šios partijos parinktasis kandidatas į prezidentus. Jis atvyko tiesiog iš ligoninės, kur gydėsi po sudėtingos nugaros kaulų operacijos. Pasiremdamas speciale lazdele, jis atsistojo prie mikrofono. Jo kalba buvo palydėta nuoširdžių plojimų, ypač kai jis pabrėžė, kad "Amerikos laisvėmis naudojasi šio krašto gyvenimo duobkasiai. Ir jeigu nepasikeis šio krašto vyriausybė ir jos politinė kryptis, tad gali įvykti, kad šis respublikonų suvažiavimas ir demokratų partijos įvyksiąs (VIII.11-14) gali būti paskutiniai laisvi suvažiavimai. Pogrindžio jėgos stengiasi nupjauti mūsų gyvenimo gyslas", kalbėjo žymus senatorius.

R. Nixono knyga

Trumpai prieš respublikonų partijos suvažiavimą Warner Books b-vė New Yorke išleido buv. JAV prezidento knygą vardu "The Real War — Tikrasis karas". Joje, kaip ir minėtame suvažiavime, kritikuojama JAV dabartinė vyriausybė ir trumpai peržvelgiama Rusijos istorija ligi dabartinių dienų. Jos santrauka buvo "Book Digest" rugpiūčio laidoje. Šios knygos keletą minčių čia ir perduodama.

Autorius rašo, kad, "atsistatydindamas iš JAV prezidento pareigų, jis neužbaigė vieno labai svarbaus darbo, būtent nesukūrė pastovios taikos rėmų". Jeigu būtų jam pavykę šį uždavinį įvykdyti, tai tuomet būtų buvę galima išvengti didžiųjų karų ir taika bei saugumas būtų užtikrinti Vakarų pasauliui net ligi šio šimtmečio galo".

R. Nixonas teigia, jog "jam palikus Baltuosius rūmus, JAV būklė, lyginant ją su Sovietų, yra žymiai pablogėjusi ir pavojus Vakarams didžiai išaugęs. Tai turi suprasti ne vien tik politinio gyvenimo vadai, bet ir visų kitų gyvenimo sričių vairuotojai. Ir kol dar ne vėlu, būtina sutelkti visas krašto pajėgas gyvybiniam išlikimui užtikrinti!"

III-sis pasaulinis karas

R. Nixonas trumpai peržvelgia Sovietų laimėjimus nuo 1974 m. ir nurodo, kad "nuo to laiko ligi dabar jos vergijon vėl pateko apie 100 milijonų žmonių". Jis teigia, kad tuo pačiu metu, kai kolonijinės imperijos žlugo, ant jų griūvėsių, pakeitusi kolonijines, iškilo sovietinės vergijos diktatūrinė imperija.

Neužmirština, kad vien nuo 1973 m. Sov. S-ga tik strateginių ginklų pranašumui pasiekti išleisdavusi tris kartus daugiau savo turimų išteklių, negu JAV. Sovietai taip pat skubėjo ir su "kasdieninio vartojimo" ginklų gamyba bei modernaus karo laivyno sukūrimu.

"III-sis pasaulinis karas prasidėjo, kai dar nesibaigė II-sis. Ir šis III-sis yra apgaubęs visą planetą. Jo pradžią tektų laikyti, kai Sovietai užgrobė Rytų Europą ir komunistai įsitvirtino Kinijoje. Jis tęsėsi Korėjoje ir Indokinijoje. Jo smaigaliai jau siekia centrinę Ameriką ir beveik apgožė visą Afrikos kontinentą. Dar visa laimė, kad Italija ir Portugalija visiškai nepateko komunistų kontrolėn", teigia autorius.

"Šiuo metu Sovietai veda karą "vadindami jį taika". Jie stengiasi jį laimėti, nerizikuodami branduoliniu ginklu. Bolševikai nenori mus nušluoti nuo žemės paviršiaus, ne! Jie stengiasi priversti mus kapituliuoti. Strategas Clausewitz mintijo, kad "agresorius niekada nenori karo. Ne! Jis bevelija užimti svetimą kraštą be jokio pasipriešinimo". Atseit, prie tokios pasaulinės strategijos šiandien prisiderino ir Sov. S-ga.

Lyg vėžys

Knygoje nurodoma, kad "Sovietų įsigalėjimas Afrikoje buvo pridengtas išlaisvinimo iš kolonijinės vergijos šydu. Jeigu jiems pavyktų užimti Zaire su vario ištekliais bei kobalto rūda, paglemžti Rhodezijos chromą ir kontroliuoti P. Afrikos auksą, platiną, deimantus ir kitus brangius metalus, tada jie pasmaugtų V. Europos bei Amerikos pramonei reikalingų žaliavų tiekimą".

Šio komunistinio vėžio plitimui labai jau pasitarnauja JAV pietinis kaimynas — Kuba. Menkutė Kuba su vos 10,000,000 gyventojų, Sovietų išlaikoma, tapo žymiu komunistinio imperializmo vasalu visame pasaulyje. Jos karius — samdinius galima sutikti beveik visose Afrikos valstybėse. Komunizmo apaštalus — mokytojus, gydytojus, inžinierius ir kitų profesijų patarėjus centrinės Amerikos valstybėse, o kitokius pogrindžio kirminus ten, kur jiems neleidžia laisvai pasireikšti. Žinia, vėžys plinta ir liga gali būti mirtina.

Būtina pasitempti

R. Nixonas tiki, kad Vakarai dar turi šiek tiek laiko atsikratyti apsnūdimo, bevališkumo ir organizuoti visų laisvę mylinčių pasipriešinimą prieš komunistų vadovaujamą agresiją.

"Istorijos bėgyje barbarai užplūsdavo civilizuotas tautas. Tačiau, laikui bėgant, jie nusilenkdavo civilizacijai. Bet toks dvasinis laimėjimas reikalauja daug laiko. Dabar Vakarams barbarai — Sovietinis komunizmas — numetė iššūkį. Jį būtina priimti, nugalėti ir išsaugoti laisvę ne tik mums, bet ir būsimoms kartoms". Taip teigia šio veikalo autorius.

Deja, ne kas kitas, o R. Nixonas, būdamas JAV prezidentu, patikėjo H. Kissingeriui ir pradėjo JAV pragaištingą detentės politiką. Ir ne su kuo kitu, kaip su barbarais, kaip jis dabar bolševikus savo knygoje teisingai vadina.

PAVERGTOS LIETUVOS KANČIOS PER 40 METŲ

JONAS MIŠKINIS

Pasidairius pasaulinėje spaudoje vis dažniau ir daugiau informacijų apie pavergtas Baltijos valstybes, bolševikų žiaurumus, nekaltų žmonių persekiojimus, kalinamus, tremiamus į Sibiro taigų stovyklas.

Seniau didžioji pasaulinė spauda Lietuvos atžvilgiu buvo lyg nebylė. Nūdien negalima to sakyti, tylos uždanga pasikėlė. Rašo ne tik viešoji spauda, bet daug ir aukštųjų politikų nepraeina pro šalį; jie drąsiai kalba iš oficialių tribūnų dėl sovietų pavergtųjų kraštų.

Ilgus metus politikai manė ir tikėjosi, kad su Maskvos Kremliumi galėsią bendradarbiauti. Tačiau daugelis jau įsitikino, jog su sovietais nėra jokios galimybės ir pagrindo bendradarbiauti. Esą, kol Kremliuje sėdės raudonieji despotai, tol su jais jokios bendros kalbos ir pozityvaus bendradarbiavimo negalės būti. Sovietai savo apgaule ir elgesiu pasaulį seniai įtikino. Pavyzdžiui, šimtai su jais buvo sudaryta sutarčių, kurių jie niekad nesilaiko.

Šiandien visame pasaulyje kalbama ir rašoma apie laisvę. Kalbama todėl, kad šimtai milijonų žmonių yra sovietų pavergti ir paskirti klaikiai pražūčiai. Nūdien apie laisvę kalba ne tik tie, kurie yra pavergti, bet ir tie, kurie yra laisvi. Kodėl taip yra? Kodėl dabar laisvieji apie laisvę net daugiau kalba, negu pavergtieji?

Lietuvių tauta, pavergta ir naikinama, neša sunkią vergiją ir pergyvena golgotines kančias. Ir šilti atsiliepimai apie laisvės netekusius kraštus jų nešildo ir nepalengvina jųjų kančių. Žinom, kad mūsų tautai priešas propaganda stengiasi įteigti, kad vergija esanti tikroji laisvė, o nepriklausomo gyvenimo metas buvusi vergija.

Jeigu pavergtoj Lietuvoje nebūtų buvę didvyriško partizanų pasipriešinimo okupantui, tai vargiai pasaulinė spauda savo puslapiuose minėtų Lietuvos vardą, kuri turinti teisę į savarankų valstybinį gyvenimą, kuris yra okupanto smurtu ir klastingomis priemonėmis pavergtas.

Lietuviai nepalūš

Kiekvienas lietuvis myliš savo gimtąjį kraštą ir tautą, turi giliai įsisąmoninti šį mums žinomą šūkį: „Tauta nekovojanti dėl savo laisvės, yra neverta laisvės!"

Nors mūsų tauta okupanto be pasigailėjimo naikinama, žudoma, tremiama..., bet lietuvių tautos vaikai vis vien lieka savo tautai ištikimi. Okupantas žiauriomis priemonėmis ir trėmimais nori palaužti mūsų tautos atsparumą. Ir jeigu Lietuvoj gyvenantieji lietuviai būtų palankūs okupantui, jie nebūtų taip persekiojami.

Didvyriški partizanų žygiai įtikinančiai byloja, su kokiu nepaprastu ryžtu, karžygiška dvasia ir pasiaukojimu lietuvių tauta priešinosi esamam bolševikiniam terorui. Taigi, Lietuvos partizanų kova nėra beprasmiška. Jie kovėsi ir žuvo, kad iš jų kapų keltųsi laisva Lietuva.

Sibiro lietuvių kančios, gyvybės aukos, partizanų besąlyginis pasiaukojimas tautos laisvei, mus, gyvenančius svetur, dar labiau įpareigoja siekti mūsų tautai laisvės. O tam didžiam ir garbingam tikslui siekti turim geras sąlygas. Todėl turim būti ryžtingi, dosnūs Lietuvos laisvinimo reikalams. Žinokim, kad mums niekas ant rankų laisvės neatneš, bet ją reikia patiems išsikovoti. Be to, visų mūsų pareiga išlaikyti savyje gryną lietuvišką patriotizmą ir tautinę savigarbą. Visada mumyse turi būti gyva savanorių kūrėjų ir partizanų kovų dvasia dėl Lietuvos laisvės...

Tautos lūkesčiai

Va, jau praslinko lūkesčių ir vilčių keturi dešimtmečiai. Tai tragiškas mūsų tautos laikotarpis. Lietuvių tauta nenuilstamai veda ir ves kovą toliau dėl laisvės ir egzistencijos. Lietuvoje gyvenantieji ekonomiškai suskurdo, suvargo ir nemato greito giedresnio rytojaus. Tačiau Lietuvos prisikėlimas vis tiek juose žadina viltį ir ryžtą.

Jau keturiasdešimt metų kai mūsų tauta žengia skausmingu Kalvarijų keliu, nešdama sunkų savo kančių kryžių. Ji tuo keliu eina, išdidi, savim pasitikinti, nes žino, kad tas kelias ją veda į laisvę. Jau nebe pirmą kartą lietuvių tauta žengė skausmingu Kalvarijų keliu. Ji tuo keliu žengdama dar niekad nepalūžo, ir mes tikime, kad ji ir dabar nepalūš, bet ištvers.

Taigi mūsų lūkesčiai ir Lietuvos pavergimo keturi dešimtmečiai dar labiau mus įgalina, gyvenančius svetur, susimąstyti ir giliau įsisąmoninti pareigingumą Lietuvos vadavimo darbuose.

(Nukelta į 5 psl.)

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

42

— Kai nereikia į knygą rašyti, gali eiti kada nori, pabaladosi ir atidarys.

— Žinoma, — pritarė Kaziukas, ir abu pečius suglaudę pasuko taupymo bendrovės link, kuri dar buvo uždaryta, bet buvo verta kokį pusvalandį palaukti, kai žinai, kad į rojų durys tikrai atsivers.

— Vėl prireikė pinigų, — padavė savo garbingiausią iš garbingiausių knygutę Kaziukas mergaitei, kuri traukėsi nuo jo dvokiančio dūmais, anglimi ir perviršinta degtine. Jeigu mergina apalptų, tai koks gudrus advokatas galėtų Kaziuką pakaltinti pasikėsinimu į gyvybę, bet mergina atskaitė penkiasdešimt dolerių ir šis, kapitono lydimas, žengė į kito lietuvio saliūną.

Senas diedas bartenderis piktai pažvelgė į abu nesiskutusius ir suvargusius grenadierius, bet kai Kaziukas tėškė ant stalo naują dešimkę, diedas pažvelgė pagarbiai ir švelniu žvilgsniu. Suprantam, reikia padėti žmonėms atsigauti. Abu buvo užmiršę, kad geriant reikia užvalgyti, ir diedas jiems padavė kietai virtų kiaušinių, ir abu galėjo, druska pasibarstydami, ryti, kaip žąsinai, nuplaudami gražaus pavadinimo biauria Sunny Brook viski.

Po poros valandų kapitonas pasijuto blogai. Žinoma, niekas dėl to per daug neišsigando, maža kam pasidaro bloga tokio sunkaus darbo metu.

— Gal kiaušinių, užširijo, — nusprendė Kaziukas, bet kapitonas išbalęs ėjo tualeto link ir sugriuvo. Jam labai trūko oro.

— Atšigauš, — nusprendė Kaziukas, bet barininkas nelabai tuo tikėjo ir pašaukė greitąją pagalbą.

Kapitonas nebegrįžo iš ligoninės. Jam buvo sakęs daktaras, kad kraujo spaudimas per aukštas, bet kas ten gali rūpintis tuo kraujo spaudimu, kai niekas neskauda. Daktaras dar vienam konstatavo mirtį, bet ne paskutiniam iš tos Tado klebonijos. Jiems daktaras rašinėjo pažymėjimus, kad šie sirgo, kai buvo praleidę girtaudami darbovietėse darbo dienas, jie be jokių priekaištų pasiklausydavo pabarimų ir pamokymų, jie kovodavo, kai juos siųsdavo į ligoninę, kur jų vienintelė mintis buvo — kaip nors ištrūkti ir išgerti nors porą stiklų.

— Sakiau, kad taip bus toks aukštas kraujo spaudimas, — pasakė graboriui ir atvykusiam kapitono namo šeimininkui, bet gali negerti, jei nėra pinigų. Tačiau kai tokia auksinė proga pasitaiko, kai žmogus gauna tūkstantį dolerių, nėra žemėj jėgos, kuri nuo to širdies atsigavimo sustabdytų.

Tamas apsidžiaugė, kad naujasis kapitonas mirė ne pas jį, nes tokios mirtys kenkia vardui; karčiamoj žmonės nemiršta bet dainuoja. Bet kai susirinko visi aptarti, kad Likėnų garsus kaimas, davęs Miškinius ir kiek pavėluotai kapitoną, tapo vėl skurdesnis, netekęs vieno kilnaus gyventojo, padėjusio galvelę ant baro kitapus Atlanto, nebuvo labai liūdna. Tiesa, niekas tokiuo aukštu stiliumi nekalbėjo, o tik prisiminė, kad kapitonas turėjo trejetą šimtinių susitaupęs, kad gavo iš draudimo, kad buvo paprastai ir padoriai palaidotas, kad buvo Balfo aukas renkąs kunigas ir net pamokslą pasakė, tai ir buvo viskas. Visa kita niekai, kol dar tebestovi taupymo ir skolinimo bendrovė ir Kaziukas gali iš ten išimti po penkiasdešimt dolerių. Jis niekada taip gerai negyveno, ir kokie paliegėliai milijonieriai tėra prieš Kaziuką tik dideli skurdžiai. Jie kamuojami įvairių ligų, rūpesčių ir nemigos, o Kaziukas miega savo anglėtoj lovoj kaip užmuštas, ir kas gali jam to nepavydėti. Ir vieną kartą rado jį bemiegantį, bet jokios skriaudos jis sau nebuvo patyręs, nes tas tūkstantis ir dar kelių mėnesių pensijos čekiai buvo švariausiai pragerti. O jei už tuos pinigus nenusipirko nei batų nei marškinių, taip visiems aišku, kad dabar jų jau nebereikėjo.

Mūrininkas

Jonas Šniras, kaip jau žinome, lietuviškiau Šniuru vadinamas, buvo pusmūrininkis. Jis nemokėjo statyti dangoraižių, jam galėjo aukštybėse galva apsisukti, nors ta galva sukėsi ir žemėje, ir jis įvairių kritimų buvo apsčiai pergyvenęs. Savo tėvynėje, mūrydamas krosnis, nieko daug nebuvo girdėjęs apie jokias politikas, bet kai atėjo į jo miestelį rytų Lietuvoje rusai komunistai, Šniūras nenoromis pateko į valdžią. Pateko ne bet kaip sau; jis pradėjo prakalbas sakyti ir, žinoma, kartais to nelabai ir norėjo, bet jei jau patenki, tai turi ir prakalbas drožti.

Šniūras nutarė, kad sakyti prakalbas beveik įdomiau negu mūryti krosnį. Pamūryji krosnį, tai kartais dūmai gerai netraukia, tai koks kampas trupa, o kai sakai prakalbą, tai beveik visada gerai išeina.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

TURĖSIME LIETUVIŠKAS VESTUVES

Mūsų Lietuvių Bendruomenės ir lietuviškosios skautijos veikėjų narių Romo ir Mėtos Burbų sūnus Ričardas praeitą sekmadienį susižiedavo su jauna gražia lietuvaite Linda Ruzgaite iš Merrillville, Indiana.

Ričardas, taipgi jaunas gražus vyras, yra baigęs Lemonte Maironio lituanistinę mokyklą. Gražiai kalba lietuviškai ir dalyvauja lietuviškoje veikloje. Jo pasirinktoji Linda, bene jau trečios kartos Amerikos lietuvaitė, tėvelių Vlado ir Marijos Ruzgų lietuviškai gražiai išauklėta, gražiai (o taipgi gražiai ir dainuoja) kalba lietuviškai, nes baigusi Gary, Indiana, lituanistinę mokyklą. Taipgi dalyvauja ir lietuviškoje veikloje.

Po vestuvių apsigyvens Lemonte, nes Ričardas jau anksčiau yra įsigijęs namus. Lindai nebus labai liūdna ir nuobodu be tėvelių, nes sesutė Rita birželio mėn. ištekėjusi už Jurgio Riškaus, gyvena netoli Lemonto.

Susižiedavimo proga Ričardo tėveliai savo namuose giminėms suruošė puikias vaišes. Tai buvo susipažinimas abiejų šeimų. Jų susirinko per 20. Dalyvius labai pradžiugino, kad čia dalyvauja visos 4 močiutės: Romo Burbos motina St. Burbienė, Mėtos Burbienės — Ema Tumosienė, Vlado Ruzgos motina A. Ruzgienė ir Marijos Ruzgienės — A. Neinienė.

Lemontiškiai gali džiaugtis, kad mūsų geras lietuvis Ričardas susirado tokią pat veiklią ir gerą lietuvaitę. Kadangi Ričardas yra jūrų skautas, tai jam ir Lindai linkime gero vėjo.

LINKSMA JAUNIMO SURUOŠTA GEGUŽINĖ

Šiais metais, ankstyvą pavasarį, Chicagos ir apylinkių lietuviai studentai mėgėjai slidinėti sniego pašliūžomis susiorganizavo į vienetą, pasivadindami "Lietuvių studentų slidinėtojų klubu". Atsirado net penkiasdešimts jaunuolių (berniukų ir mergaičių), panorėjusių būti nariais. Jų tikslas gerai išmokti slidinėti sniego pašliūžomis ir tuo sportu kultūringai praleisti — sunaudoti turimą laisvą laiką.

Jie turi išsirinkę ir vadovus — valdybą. Pirmininkė Linda Grigaliūnaitė, sekr. Vida Kupcikevičiūtė, ižd. Vytenis Miliūnas, slidinėjimo mokytojas Rolandas Paškus.

Pasilinksminimui ir kiek lėšų pasidaryti valdyba suruošė rugpiūčio 10 d., sekmadienį, Vitalio ir Modestos Umbrasų Lemonte gražioje sodyboje gegužinę.

Prisirinko gražus būrys lietuviško jaunimo ir senimo (gal 120). Galima buvo pavalgyti pietus ir pasivaišinti kava ir kt.

Jaunimas žaidė tinklinį. Orkestras "Vytis" su soliste Linda Ruzgaite visus gražiai linksmino. Malonu buvo sekmadienio popietę praleisti gražioje gamtoje, kultūringų jaunuolių tarpe. Taigi džiugu, kad ir mūsų lietuviškasis jaunimas moka suruošti ir pravesti kultūringus parengimus.

Mūsų jaunimas yra puikus ir pagarba jam.

Andrius Laukaitis

SUNKIAI SUSIŽEIDĖ PRANAS ŠAPALAS

Mūsų apylinkės darbštusis lietuviškos veiklos narys Pranas Šapalas rugpiūčio 13 d. savo namuose sunkiai susižeidė. Nors jis jau perkopęs 75 savo amžiaus metus, bet dar buvo sveikas ir energingas. Jis su žmona turi nemažus namus su gana dideliu sklypu, gražų sodą ir daržą. Nam sode ir darže pavyzdinga švara ir tvarka. Be to, Pranas dar turi ir bičių. Jas gerai prižiūrėdamas gauna daug medaus. Bet jei Pranas dar turi atliekamo laiko nuo kasdienių darbų, darbuojasi prie staliaus darbų. Jis dirbinėja medinius kryžius. Dideliais papuošiamos sodybos — mažais namų vidus. Vienas jo padirbtųjų gražiai puošia duktės Aldonos ir žento Vytauto Šoliūnų sodybą. Bedirbdamas kryžius naudoja ir elektrinį piūklą, įrengtą ant stalo. Pranas labai jau atsargus ir šalto būdo ir jau įpratęs su tuo piūklu piauti įvairius medžio gabalėlius. Bet rugpiūčio 13 d. nė pats gerai nebežino, kaip kairės rankos visus pirštus prikišo per arti prie piūklo. Persigandęs ir bebėgdamas šauktis pagelbos, dar ant laiptų užkliuvo ir nusilaužė dešinės kojos nykštį. Taigi atsitiko, kaip žmonės sako, viena bėda tai nebėda, o reikia dar ir kitos.

Duktės Aldonos Šoliūnienės buvo tuoj nuvežtas į ligoninę. Ten daktarai viską sutvarkė ir paguodė, kad viskas bus gerai ir pirštus galės valdyti.

Šiuo metu Pranas jau grįžęs namo ir subintuota ranka ir koja ilsisi minkštoje lovoje, nusiminęs, kad įvyko nelaimė ir negali darbuotis prie kasdieninių darbelių. Prieš pat nelaimę dar spėjęs iškuopinėti medų iš savo bitelių. Norėjęs išvežioti draugams, bet šiuo metu negalįs. O kol viskas sugis, praeis nemažai laiko. Jis norėtų, kad draugai jį aplankytų (ir tuo pačiu galėtų ir užsakytą medų pasiimti) arba paskambintų telefonu (312—257-7852). Skaudžioje nelaimėje Praną užjaučiame ir linkime pasveikti.

Andrius Laukaitis

Waterbury, Conn.

DR. KS. ŽILINSKIENĘ IŠLYDINT

Š. m. rugpiūčio 28 d. A. ir J. Brazauskų namuose artimų draugų būrelis suruošė kuklų pagerbimą dr. Ks. Frankaitei - Žilinskienei, jos 84-jam gimtadieniui atžymėti ir kartu išlydėti.

Dr. Ks. Žilinskienė buvo visuomenininkė ir Liet. Skaučių Seserijos vadovė nepriklausomos Lietuvos laikais, išsikelia su savo dukra dr. Vita Vileišiene - Sherviniene nuolatiniam apsigyvenimui į Daytona Beach, Floridą.

Negausi Waterburio kolonija vėl netenka buv. savo lietuvės gydytojos dr. V. Vileišienės - Shervin, o L. Moterų fed. Waterburio klubas savo garbės narės dr. Ks. Žilinskienės.

Artimi draugai A. ir J. Brazauskai, V. V. Kuzmickai ir O. M. Tonkūnai nuoširdžiai sveikino nuostabiai gražiai išsilaikiusią sukaktuvininkę, linkėdami jai sveikatos, giedrios nuotaikos ir malonių poilsio dienų saulėtoj Floridoj.

Ona Tonkūnienė

JAUNIMĄ ĮTRAUKTI Į MISIJŲ DARBUS

Roma. — Romoje pasibaigė Popiežiškųjų misijų darbų atstovų pasaulinis suvažiavimas, kurio programa telkėsi aplink temą: "Jaunimas ir Popiežiškieji misijų darbai". Suvažiavimo pagrindinis tikslas buvo — remiantis misijų veiklos patirtimi įvairiuose pasaulio kraštuose, kuo plačiausiai įtraukti jaunimą į misijinę veiklą, įnešant į šią sritį jaunatviško gyvumo. Suvažiavimui pirmininkavęs kardinolas Lourdusamy baigiamajame žodyje pažymėjo, jog konferencija daug patarnavo pasaulio misionierių bendradarbiavimo išplėtimui.

Ryga. — Praeitais metais tiesiant Talsių—Stendės autostradą Kurše, Vicežiuose buvo apnaikinta ilgiausia uosių alėja Pabaltijyje. Kelio projektą dar kartą peržiūrėjus, buvo nustatyta, kad kirtimui skirtus uosius alėjos vienoje pusėje galima palikti nekirstus, palikti juos augti. Ten pat netoli tos alėjos auga ir didžiausias uosis Latvijoje. Jo kamieno krūtinės aukštyje apimtis yra penki metrai, medžio aukštis 27 metrai.

t.

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1:30 iki 3:30 val. p.p.
Telef. 434-2413
1490 A M.
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC. knygoje:
"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"
Knyga yra tik teologinė, ji dėl jos minių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina $3.00. Galima ją įsigyti "Drauge".

Lietuvos atsiminimai
★
Radijo Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!
Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New Yorke 1330 kil., AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.
Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07060
TEL. — 753-5636 (201)

LINKSMOS DAINOS IR ŠOKIAI

Šios plokštelės dar daug kam yra nežinomos: Nr. 849 LINKSMIEJI BROLIAI — juoko iki ašarų. Išpildė Jurgis Petrauskas ir Viktoras Dineika. Kaina $6.00. Turinys sekantis:

I pusė plokštelės
1. Vilkelis — lietuviškas valsas
2. Motulė mano — lėtas fokstrotas
3. 1-2-3 bir — kupletai
4. Polka jovolas
5. Patarimai ūkininkams
6. Aitvarų polka

II pusė plokštelės
1. Studentiški džinguliukai
2. Seniau ir dabar — kupletai
3. Miss Lietuva
4. Vedybų stebuklas
5. Amerikos lietuvių priėmimas
6. Kumpiškiuose nuovadoje

LO Rinkinys
Lietuvių ir kitų įvairių šokių su dainomis. Įdainavo A. Šabaniauskas

I pusė plokštelės
1. Spaudos baliaus valsas
2. Sutemų daina — tango
3. Tu tik tu — anglų valsas
4. Rudens pasaka — lėtas fokstrotas
5. Nutilk, motule — tango
6. Tai nebuvo meilė — tango

II pusė plokštelės
1. Rytiečių meilė — fokstrotas
2. Nakties serenada — tango
3. Alytė — tango
4. Veltui prašysi — tango
5. Kanarėlių fokstrotas
6. Ar atminsi, atsiminsi — anglų valsas

Nr. 18
Įvairių šokių rinkinys. Įdainavo A. Šabaniauskas

I pusė plokštelės
1. Rose-Marie — lėtas fokstrotas
2. Pasakykite, mergele — tango
3. Sunku gyventi — valsas
4. Pasaka — tango
5. Varpų daina — tango
6. Mano svajonė — valsas

II pusė plokštelės
1. Neliūdėk, motule — tango
2. Kai šmuiku groji — tango
3. Siuntė motinėlė — anglų valsas
4. Marių Marytė — anglų valsas
5. Senjorita — linksmas valsas
6. Saulėta diena — sentiment. valsas

Šokių rinkinys Nr. 19, kurio priešas Lietuvą, Palangą ir kitką. Įdainavo D. Dolskis

I pusė plokštelės
1. Čigonės akis — fokstrotas
2. Leisk man — fokstrotas
3. Karališkas vaizdelis — fokstrotas
4. Palangos jūroj nuskendo mano meilė
5. Su armonika į Braziliją — lengva muz.

II pusė plokštelės
1. Onyte, einam su manim pašokti
2. Lietuvaitė — lengvas fokstrotas
3. Sudiev, sudiev — liūdnas fokstrotas
4. Aš myliu tave — sentimentalus fokstrotas
5. Gegužinė — smagi polkutė

Visos šios plokštelės po $6.00. Gaumamos:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

* Užsakant pridėti 50 c. už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai moka 5% mokesčių. Užsakymui į Kanadą reikia pridėti po 1.75 pašto išlaidoms.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Parke — 2638 West Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna. 5 kamb. butas. Įrengtas beismentas. Apsauga nuo potvynio. 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.
Skambint — 776-4956

MARQUETTE PARKE
Mūrinis bungalow. 5 kamb. Centr. šildymas. Garažas. Tik $29,900.
Mūrinis. 3 butai ir bizniui ar ofisui patalpa. Tik $53,500.
Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. $69,000.
Medinis — 1½ aukšto. 5 ir 3½ kamb. 2 auto garažas. Tik $29,000.
VAINA REALTY — 925-6565

FOR SALE BY OWNER very clean 2 story brick bldg. 1st floor established tavern and 4 rm. apt. in rear; 2nd floor — 7 rooms and 2 baths. Enclosed porches, large yard. Small cottage in rear — needs repair. Vic. 71st and washtenaw. Asking $59,900. Call ANN — 247-9557, 7 a.m. to 3 p.m. or 776-0899 after 4 p.m.

MISCELLANEOUS

už apdraudą nuo ugnies ir automo- 10% — 20% — 30% pigiau mokėsit bilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-8654

VALOME
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
BUBNYS — Tel. RE 7-5168
KILIMUS IR BALDUS

!; Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galit kalbėt lietuviškai palikit pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

NUMIZMATIKA
Jonas K. Karys
Žodynas, raštai. 340 pusl. Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu $16.00. Spausdino Immaculata Press, Putnam, Conn.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI
Jonas K. Karys
Ostrublis, Ostmarkė, Auksinas, Litas. Istorija ir Numizmatika (su 160 pav.) 255 pusl. Spausdino Tėvų Pranciškonų spaustuvė. Kaina su persiuntimu $5.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.
2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.
Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkinys.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

Parduodama 27½ akro žemės Vernon County, Wisconsin, netoli Illinois valstijos. 5 akrai be medžių ir 22½ akro kieto medžio — "hardwood" miškas. Geras kelias, elektra ir aptverta. Prašoma $29,500; įmokėti $3,000. Kreiptis į
UNITED FARM AGENCY
Tel. 608 — 637-3395

71 IR SACRAMENTO
Parduodamas gražus mūr. "raised ranch" namas. 6 kamb. (2 miegami) ir 3-jų kamb. butas rūsy. Virimui pečiai ir šaldytuvai. Naujai dekoruota iš vidaus ir iš lauko. Naujas stogas. Nuo sienos iki sienos kilimai. 1½ maš. garažas. Kampinis sklypas. Tuojau galima užimti. Geriausias pasiūlymas.
Tel. — 445-6071

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.
We'll help you make the right move.
JEI GALVOJATE
PIRKTI AR PARDUOTI
Kreipkitės į
BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

DĖMESIO
PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-2787

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

VYRAI IR MOTERYS

KITCHEN HELP
New retirement home in Darien, Illinois. Buffet service. 2 shifts — 6:30 a.m. to 2:30 p.m. and 2:30 p.m. to 7:30 p.m. For interview
Call Dorothy 9 a.m. to 4 p.m.
960-4060

COOK
New retirement home in Darien, Illinois. Complete meals. Experience required.
Call Dorothy 9 a.m. to 4 p.m.
960-4060

HELP WANTED — VYRAI

Reikalingas darbininkas Jaunimo centrui. Gyventi vietoje Dėl sąlygų skambinti tel. 448-2323.

ĮSIGYKITE DABAR

Liaudies menas ir kitkas "Drauge"
Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.
Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkite. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.
"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Popular Lithuanian RECIPES
PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA LAIDA
Suredagavo
Juozapina Daužvardienė
Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido septintą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą naujais patiūšimais.
Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.
Knyga yra labai gražiai įrišta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Kaina su persiuntimu $4.75
Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

ĮSIGYKITE LIETUVIŠKAS VĖLIAVELES
Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.
Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.
Tokios vėliavos kainuoja $1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiai:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

ALKOHOLIZMAS – SUDĖTINGA PROBLEMA

JONAS MIŠKINIS

Mokslininkų seniai nustatyta, kad alkoholio vartojimas didėja visame pasaulyje, nors visur stengiamasi jį apriboti tiek didinant kainas, tiek taikant įvairius draudimus. Pastaraisiais dešimtmečiais alkoholio problemą intensyviai nagrinėja medikai, sociologai, teisininkai, psichologai, ekonomistai, biologai, pedagogai ir kiti. Pats žodis "alkoholizmas" yra daugiaprasmis. Plačiąja prasme — tai masinis alkoholio vartojimo reiškinys: girtavimo paprotys.

Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos ekspertų komisijos pasiūlytas apibrėžimas taip skamba: "Alkaholizmas — tai lėtinė liga, pasireiškianti pasikartojančiu užsitęsiančiu gėrimu, kenkiančiu geriančiojo fizinei ir psichinei sveikatai, santykiams su kolektyvu, jo socialinei bei materialinei padėčiai".

Pasak tyrėjų, alkoholis griauna visus tris žmogaus asmenybės aukštus: biologinį, psichinį ir socialinį. Todėl alkoholizmas kaip liga yra bene pati sudėtingiausia iš žinomų medicinai. Vien tik "pirmajame aukšte" — vidaus organuose — alkoholis žaloja 10 sistemų ir todėl turėtų kelti atitinkamą terapeutų rūpestį. Kol kas daug pasaulio kraštų alkoholizmu domisi tik kai kurie psichiatrai. Geriantieji 32 kartus dažniau serga gerklės ir burnos ertmės vėžiu. Nesaikingas gėrimas sukelia lėtinius gatritus, kuriais serga apie 60% alkoholikų, iki nulio sumažina skrandžio rūgštingumą, yra opaligės priežastis. Kas trečio alkoholiko kepenys padidėjusios, skausmingos, blogai išskiria tulžį. Alkoholizmo ryšys su kepenų ciroze toks glaudus, kad daugelyje kraštų alkoholikų skaičius nustatomas pagal ciroze mirusių skaičių. Chirurgams ir psichiatrams nerimą kelia ūmūs kasos uždegimai — alkoholiniai pankreatitai. Ilgalaikis alkoholio vartojimas nuslopina vidinę kasos liaukos dalį ir sukelia cukraligę. Pažymėtina, kad alkoholikai 4-5 kartus dažniau serga plaučių uždegimu, 90% suserga pleuritu — girtuokliai. Geriančiųjų tarpe yra dažni lėtiniai bronchitai, kurių priežastis — alkoholinė plaučių liga. Be to, seniai žinoma alkoholinė miokardopatija, pasireiškianti širdies skausmais, plakimo priepuoliais, nepastoviu kraujoplūdžiu. Alkoholis žaloja inkstus, juos surauk šlėja. Girtavimas — dažnas vyrų prostatos uždegimo priežastis. Alkoholis sutrikdo harmoninę organizmo reguliaciją, išplauna iš organizmo kai kuriuos vitaminus bei mikroelementus, pakeičia kraujo sudėtį, o neįvairi mityba, nepilnavertis virškinimas dėl skrandžio ir kasos negalavimų bei organizmo apnuodijimas alkoholio ir baltymų junginiais padidina organizmo jautrumą, sumažina jo atsparumą peršalimams, infekcijoms bei odos ligoms. Tai va, visa tai, pasak mokslininkų ištirtų duomenų, rodo tiesioginės nesaikingo alkoholio vartojimo pasekmės.

Nustatyta, kad visiems be saikingo geriantiems palaipsniui auga nebepataisomi smegenų pakitimai, primenantys sunkios galvos traumos pasekmes, — tai alkoholio encefalapatija, dėl kurios pakinta charakteris, tiksliau, netenkama charakterio. Žmogus darosi savo nuotaikos ir atsitiktinumo vergu, pašalinės įtakos žaisleliu. Jo atmintis silpsta, dėmesys ir mąstymas tampa paviršutiniški, motyvai, anksčiau buvę reikšmingi, išblės ta, jis greit pavargsta ir išsenka, dėl menko nieko pernelyg su sijaudina. Dėl alkoholinės encefatopatijos žmogus praranda sugebėjimą prisitaikyti prie nuolat besikeičiančių gyvenimo reikalavimų. Be to, alkoholinė encefalopatija — tai pagrindas atsirasti alkoholinei epilepcijai bei alkoholinėms psichozėms, pradedant pavyduliavimo kliedėjimu ir baigiant baltąja karštlige.

Kol kas vis dar mokslininkams tyrėjams neaišku, kodėl vieni gali gerti nesisaugodami visą gyvenimą, o kiti per kelerius metus tampa alkoholikais. Taip pat mažai teištirta pereinamojl ir pradinė alkoholizmo stadijos. Atrodo, kad dar neįmanoma tiksliai nustatyti, kuris žmogus gali tapti alkoholiku. Alkoholizmas — asmenybės liga. Vienas žmogus skiriasi nuo kito ir kiekvieno kelias į alkoholizmą gan skirtingas.

Pagal medicinos literatūrą, atrodo, kad alkoholizmo ašį sudaro narkomaninis sindromas, t. y. požymių kompleksas, kurio yra dvi pusės: prikausomybė nuo alkoholio ir pakitusi reakcija į jį. Priklausomybė nuo alkoholio, potraukis vartoti alkoholį pasireiškia pirmoje — neurasteninėje — alkoholizmo stadijoje. Tokio žmogaus savijauta, darbingumas ir sveikata priklauso nuo alkoholio buvimo arba trūkumo. Psichinė priklausomybė nėra susijusi su konkrečiu narkotiku, tai greičiau narkomano poreikis kokiu nors vaistu pakeisti savo psichinę būklę, pagerinti savijautą, fizinę priklausomybę. Fizinė priklausomybė, kai normaliai funkcinei būklei reikalingas konkretus narkotikas, kurį pavartojus, iš karto pagerėja darbingumas, psichinė ir fizinė būsena. Išgėrimas tampa būtinas kaip fiziologinis aktas, prilygsta troškuliui, alkiui, su kuriais alkoholikas paprastai nekovoja.

Be to, pažymėtina, kad narko maninė priklausomybė pasireiškia potraukiu, kontrolės netekimu ir abstinenciniu sindrumu. Potraukis, šis pirmasis alkoholizmo požymis, iš pradžių būna net nesuvokiamas, pasireiškia tik kaip teigiamas nusiteikimas išgerti. Vėliau nuo tam tikros "kritinės dozės susilaikymas jau tampa problema, pagaliau atsiranda potraukis arba poreikis at sigerti.

Kontrolės netekimas būna dve jopas — arba alkoholikas nepajėgia atsilaikyti neparagavęs, ar ba nesugeba dozuoti išgeriamo kiekio: išgerti tiek, kad būtų malonu, bet ne tiek, kad paskui būtų nemalonu. Kontrolės netekimas nėra absoliutus, todėl teisus anglų psichiatras Glatas, sakydamas: "Tai nereiškia, kad alkoholikas jokiu būdu negali su stoti, pradėjęs gerti, bet tai reiškia, kad jis gali nesustoti".

DAUG BAKTERIJŲ

Šiemet Michigano pakrantėse prie Chicagos vandeny atsirado daug užtaršų ir bakterijų. Ketvirtadienį vėl buvo uždaryti keturi paplūdimiai Chicagos pietuose: Jackson parko, 31 gatvės, Rainbow ir 12 gatvės. Sanitarinis distriktas kaltina, kad Hammondo miestas leidžia į eže rą neišvalytas srutas.

DETROITO ŽINIOS

Lietuvaitės skautės vengrų Jamboree užbaigimo metu. Iš kairės: Daiva Orentaitė, Gina Rugieniūtė, Rasa Orentaitė, Viktorija Valantiejūtė ir dr. Edward Chaszar, vengrų tarptautinio skyriaus vedėjas.

Nuotr. Liūdos Rugienienės

(Atkelta iš 2 psl.)

se prisiminė Lietuvą. Dar kartą buvo pristatyti visi svečiai. Mes sušukome lietuviškai: „Sudievu!" Nuleidę vėliavas išvažiavome.

Stovykloje buvo surengta istorinė skautų parodėlė, kurioje buvo „Mūsų Vyties" du numeriai.

Baigiant noriu pastebėti, jog mažai vaikų tarp savęs kalbėjosi angliškai. Viršininkas tuo labai didžiavosi ir aiškino, kad jie imasi griežtų priemonių. Vilkiukus sodina į kampą ir duoda čiulpti čiulpuką. Draugams paerzinnus, tuoj pradeda kalbėti vengriškai. Kažin ar tokie metodai pedagogiški, tačiau jie džiaugiasi, kad toks kraštutinumas padeda. Viršininkas sako: „Mažas vaikas sugėdinimą lengvai perneša, o vyresnis to negali padaryti. Taigi tvarką reikia daryti su mažaisiais. Mums svarbu geri ir pavyzdingi skautai, o ne skaičius". Kaip ten bebūtų, jų mažieji sudarė gražų ir didelį būrį. „Esame palaiminti", kažin kas sakė.

Kitas dalykas, kuris man padarė įspūdį, tai vengrų skautų nepaprastas draugiškumas. Visi ir jauni, ir seni sveikinosi, kalbino, padėjo, prižiūrėjo, kad mums būtų įdomu ir gera. Tą šilumą pajuto ir mano atsivežtos sesės, kurias taip pat visą laiką užiminėjo jų bendramečiai. Nuolatos į jas atkreipdavo dėmesį, visur leisdavo eiti pirma ir priėmė kaip tikras viešnias. Viena iš jų sako: „O, tai šitaip kiti jaučiasi atvykę į mūsų stovyklą!" Kažin ar taip? Paprastą nuoširdų draugiškumą mes nelabai ugdome, gal dalinai todėl, kad jau jį praradome ir mes patys vadovai.

Važiuojant namo galvojau, žmonių ryšiuose skautybė tikrai ypatinga. Gali nuvažiuoti į svetimtaučių tarpą, nepažinti nei vieno žmogaus, nesuprasti kalbos ir kartu jaustis kaip namuose, nes viskas kas stovykloje vyko yra taip gerai pažįstama ir artima.

Liūda Rugienienė

(Atkelta iš 3 psl.)

Be to, visų lietuvių būtina pareiga visomis pajėgomis palaikyti lietuviškumą savyje, savo šeimose, gerbti gimtąją tėvų kalbą, lietuviškus papročius, dainas, meniškus kultūrinius parengimus, skaityti lietuviškus laikraščius ir knygas. O mūsų atžalynas — vaikai, turi dvasiniai augti, brėsti būsimiems tautos žygiams — Lietuvos prisikėlimui.

Kuo daugiau pastangų dėsime, tuo daugiau svorio turėsime Lietuvos išlaisvinime!

LIK SVEIKAS

Raisa URBONIENĖ atlieka pramogines dainas, kurias sukūrė kompozitorius B. GORBULSKIS.

Garso režisorius Paulius Jasiukonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu $8.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

PAŽINKIME MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(JOS 4000 METŲ ISTORIJĄ)

Prof. dr. Povilo Kušnerio studija apie Mažąją Lietuvą: "Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis", išleista Sovietų Mokslo Akademijos. Vertė A. Tenisonas. Gausiai iliustruota su keleta žemėlapių. Istoriko Sauliaus Girniaus plati anglų kalba santrauka (Summary). 224 psl. kietais viršeliais. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleido: Liet. Mišikininkų Sąjunga Išeiv. Kaina su persiuntimu $10.90. Ill. gyv. primoka 50 centų (taksų). Užsakymus siųsti: "DRAUGAS", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Dešimts Metų Mirties sukaktis

Marija Mikšienė

Už Marijos Mikšienės sielą šv. Mišios bus atnašaujamos šeštadienį, rugsėjo 6 dieną, 6 val. ryto T. JĖZUITŲ koplyčioje.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Mariją savo maldose.

Nuliūdę: *vyras Juozas, sūnus Ričardas, marti ir anūkės: Kristina Žakelina ir Ričarda.*

DVIDEŠIMTS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

JONAS BARTAŠIUS

(Daugelį metų gyv. Cicero, Illinois).

Jau sučjo dvidešimts metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Tėvą, kurio netekome 1960 m. rugsėjo 4 dieną.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekados negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Joną Bartašių savo maldose.

Nuliūdę: **Dukterys Bernice ir Mary, sūnūs John ir Anthony, marčios ir žentas.**

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

PIRMAS AR ANTRAS SĄRAŠAS KNYGŲ — TAI PUIKI IR NEBRANGI DOVANA BET KURIA PROGA

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas mokate tik $10.00 ir $2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė $30.00.

Siuntinys No. 1

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 480 psl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 pusl.

VYSK. P. P. BŪČIO ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Redagavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 pusl.

PIRMASIS RŪPESTIS. Jurgis Jankus. Veinio bala, Žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 pusl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaizdas ir skaudulius. 187 pusl.

BRĖKŠMĖS NAŠTA. Jurgis Gliauda. Romanas. 384 pusl.

Siuntinys No. 2

Knygų originali kaina $25.00. Pardavimo kaina su persiuntimu taip pat $12.00.

LIETUVIŠKOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 230 pusl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI I d. F. M. Dostojevskis. 265 pusl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI II d. F. M. Dostojevskis. 290 pusl.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 pusl.

PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 pusl.

SŪNUS PALAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 pusl.

AIDAI IR ŠEŠĖLIAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 pusl.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL. 60629

Illinojaus gyventojai dar prideda prideda 50 et. valstijos mokesčio.

A. † A. SAULIUI ZAUNIUI mirus,

motinai VINCEI JONUŠKAITEI-ZAUNIENEI ir giminėms reiškiame giliausią užuojautą.

LIET. DIDŽIOSIOS KUNIGAIKŠTIENĖS BIRUTĖS DRAUGIJA LOS ANGELES SKYRIUS

A. † A.

SAULIUI TOMUI ZAUNIUI

mirus, jo motiną VINCĘ JONUŠKAITĘ-ZAUNIENĘ skausmo prislėgtą nuoširdžiai užjaučiu ir jos skausmu dalinuosi.

Ona Žilinskaitė-Dailidienė

Cleveland, Ohio

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Dariaus - Girėno lituanistinės mokyklos mokinių grupė atlieka programą Jaunimo centro scenoje. Rugsėjo 6 d. prasidės registracija ir pamokos Jaunimo centre.
Nuotr. A. G. Plačo

APLINK MUS

× **Kongresmanas Edward J. Derwinski** rugpiūčio 22 dienos "Congressional Record" išspausdino Howard A. Tynerio pasikalbėjimą su Lietuvos generaline konsule J. Daužvardiene. Jis buvo išspausdintas "Chicago Tribune" rugpiūčio 15 d. pirmame puslapyje antrašte "Lithuanians fight to keep their identity". Lydimame rašte gen. konsulei kongr. Derwinski pažadėjo ir toliau kartu su Pennsylvanijos kongresmanu Dougherty dėti pastangas išrūpinti finansinę paramą Lietuvos pasiuntinybės išlaikymui.

× **Lemonto Maironio lituanistinei mokyklai** 1980-81 mokslo metams registracija bus šeštadienį, rugsėjo 6 d., 7:30 val. r. mokyklos patalpose, 410 Mc Carthy Rd., Lemont. Mokiniai pirmą dieną pamokų neturės, bet tuoj po registracijos 10:30 val. r. bus svarbus tėvų susirinkimas. Visi tėvai kviečiami susirinkime dalyvauti.

× **Chicagos ateitininkų** sendraugių skyriaus susirinkimas bus rugsėjo 21 d., sekmadienį, 2 val., Ateitininkų namuose, Lemonte. Susirinkimas vyks Ateitininkų namų gegužinės metu.

× **Liet. Valstiečių liaudininkų** susirinkimas įvyks šį šeštadienį, t. y. rugsėjo 6 d. 10 val. ryto Altos patalpose, 2606 W. 63rd Street. Į šį susirinkimą atvyksta bičiulis Jonas Daugėla iš Floridos.

× **Nauja Algimanto Kezio** nuotraukų paroda bus "Galerijoje" rugsėjo 5 iki 26 d. Parodos tema — "Medžiai".

× **Jaunimo Centro Diena** — 1980 m. rugsėjo 6 dieną, 6 val. vakare Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave. Programoj akademija, "Spindulio" teatras — vadovauja Rasa Šoliūnaitė; "Vytis" — Vytauto D. Šaulių Rinktinės tautinių šokių šokėjai. Šokiai — Balio Pakšto orkestras. Pietūs — kavinėje, kieti ir silpni gėrimai. Rengėjai prašo bilietus įsigyti iš anksto. Bilietai gaunami Gifts International (Vaznelių prekyboje) ir Jaunimo centre. 3 dol. asmeniui. Atsilankydami į Jaunimo Centro Dieną prisidėsite prie J. C. išlaikymo. Rengia ir visus kviečia Jaunimo Centro valdyba. (pr.)

× **Kviečiame visus lietuvius** praleisti gražią dieną Lemonto LB rudens gegužinėje, rugsėjo 7 dieną, Umbrasų ūkyje, 103 gatvė ir Lemont Road. Čia proga susitikti su senais draugais, ir praleisti nuotaikingą dieną gamtoje. Vyks laimės šulinys, puiki virtuvė, gausus baras, ir vaikams bus pravesti įdomūs žaidimai. Vyresnieji turės progos pasireikšti tinklinio varžybose. (pr.)

× **Albinas Kurkulis, akcijų** brokeris, dirbąs su **Rodman & Bradshaw, Inc.**, patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. **Susidomėję skambinkite 977-7916.** (sk.)

× **Jei SKILANDŽIŲ** tau tik reik, tuoj pas Petrą ir užeik! — INTERNATIONAL MEAT MARKET. Medžioklinės dešrelės, kumpiai, aviena, veršiena, dešros ir t. t. Užsakymus siunčiame paštu bet kur Amerikoj. **2913 West 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 436-4337.** (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747.** (sk.)

× **L. Vyčių Senjorų kuopos susirinkimas** įvyks rugsėjo 8 d., pirmadienį, 7 val. vakaro Vyčių salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

× **Henrikas Bokas** iš Phoenix, Ariz., yra atvykęs į Chicagą ir lanko gimines, draugus ir pažįstamus. Lydimas giminaitės dr. Danutės Jurkaitės aplankė "Draugą", pasikalbėjo su red. A. Pužausku, kuris kartu baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune. H. Bokas anksčiau gyveno Chicagoje ir prieš ketverius metus persikėlė į Arizoną. Šiuo metu H. Bokas yra Phoenixo LB apylinkės valdybos narys.

× **"Chicago Catholic"** rugpiūčio 29 d. išspausdino kun. J. Prunskio straipsnį "Catholic Church Survives behind the Iron Curtain".

× **Pensininkų sveikatos reikalai** ir kultūrinė programa Sodybos gėlynuose šį sekmadienį nuo 2 val. popiet. Užkandis. Visi laukiami.

× **Prisiųsdami laimėjimų šakneles,** parėmė "Draugą" po 20 dol. auka:

Kotryna Giniotienė, gyv. Juno Beach, Fla.,
Antanas Rugys, Lantana, Fla.,
ir po 15 dol. Anna Šliteris, Chicago, Ill.,
M. J. Vilutis, Frankfurt, Ill.,
8 dol. prisiuntė J. P. Jakštys, Petersburg, Fla.
Labai nuoširdžiai dėkojame.

× **Grąžindami laimėjimų šakneles,** drauge atsiuntė ir po 10 dolerių aukų:

M. V. Vilčiauskas, Roswell, N. M.,
Kazys Špakauskas, Dearborn, Mich.,
Vanda ir Juozas Gasperai, Chicago, Ill.
Kazys Gricius, Dearborn, Mich.,
J. Sodaitis, Chicago, Ill.,
J. F. Gribauskas, Cicero, Ill.,
Z. Prūsas, Chillicothe, Ohio,
A. Reskevičius, Omaha, Nebr.,
A. Kručas, Chicago, Ill.,
L. Morkūnas, Rochester, N. Y.
Už spaudos parėmimą nuoširdžiai dėkojame.

× **Vakaronė apie Chicagos architektūrą.** Rugsėjo 5 d. 8 val. vak. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Chicagos skyrius ruošia vakaronę Jaunimo centro kavinėje. Arch. Algimantas V. Tamašauskas skaitys paskaitą tema "Chicagos architektūra" ir skaidrėmis parodys jos pavyzdžius. Sekančią dieną, šeštadienį, 9 val. ryto ruošiama ekskursija autobusu iš Archicentro, 310 So. Michigan Ave. apžiūrėti Chicagos architektūrą. Kelionė autobusu kainuos 9 dol. suaugusiems ir 5 dol. jaunimui iki 12 m. amžiaus. Po trijų su puse valandos bus bendri pietūs John Hancock 95-to aukšto restorane, iš kur aiškiai matysis didžioji Chicagos architektūros dalis.

ALIAS Chicagos skyriaus valdyba (pr.).

× **"Lietuvos Aidų" Radijo programos gegužinė - piknikas** įvyks rugsėjo 7 d., 12 val. Vyčių salėje, nežiūrint kokiam orui esant. Bus visko pilna. Maloniai kviečiame visus klausytojus ir visuomenę, kas gali, atsilankyti. Įėjimas 1 dol. auka. Veiks atgaiva, laimės šulinys, valgykla, orkestras. (pr.)

× **Algimanto Kezio nuotraukų parodos "Medžiai" atidarymas** bus šį penktadienį, rugsėjo 5 d., nuo 5 iki 9 val. vak. "Galerijoje", 744 N. Wells Street. Visi kviečiami. (pr.).

— Kas didesnis už duonos kąsnį? — Duos kepalas

(Iš **"Lietuvių tautosaka"**)

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VEIKALAS "RYTŲ LIETUVA"

Užmojis, kuris prieš 25 metus buvo tik sumanymas, virto realybe. Veikalas "Rytų Lietuva" jau baigiamas spausdinti. Jauno ir energingo redaktoriaus dr. Algirdo Budreckio ryžto dėka šis veikalas greit išvys dienos šviesą.

Š. m. rugpiūčio 14—17 dienomis dr. Alg. Budreckis lankėsi Chicagoje, pateikė savo pageidavimus ir davė paskutinius nurodymus M. Morkūnui, kurio spaustuvėje veikalas yra spausdinamas. Š. m. spalio 11 d. Vilniaus Krašto Lietuvių s-gos centro valdyba šaukia skyrių narių ir pavienių vilniečių suvažiavimą Chicagoje, Jaunimo centro kavinėje, kur įvyks ir knygos sutiktuvės.

Į sutiktuves atvyks redakt. dr. Alg. Budreckis su žmona, kurie pastoviai gyvena Wollaston, Mass. Vilniečiai, atvykę į suvažiavimą, turės progą aplankyti dr. J. Šalnos šaknų meno ir dail. A. Petrikonio paveikslų parodą, tuo metu vykstančią Čiurlionio galerijoje, o spalio 12 d., galės dalyvauti tradicinėje Vilniaus dienoje, kurią ruošia VKLS-gos Chicagos skyrius.

Š. m. liepos 5 d. "Laisvosios Lietuvos" patalpose įvykusiame vilniečių pasitarime - posėdyje buvo aptarti klausimai, kurie liečia veiklą. Vienbalsiai pasisakyta, kad aukotojų sąrašas būtų atspausdintas atskiru leidinėliu ir įdėtas į knygą. Aukotojai skirstomi: mecenatai — aukoję 1000 dol., rėmėjai — aukoję 100 dol. ir garbės prenumeratoriai — aukoję 25 dol. Aukotojai, kurie nori, kad jų pavardės būtų įtrauktos į minėtą sąrašą, turi prisiųsti auką iki š. m. rugsėjo 25 d. Knygos prenumerata yra 15 dol. Visi, aukoję ne mažiau 15 dol., gaus knygą nemokamai.

Centro valdyba kreipėsi per spaudą ir laiškais į skyrių valdybas ir pavienius asmenis, prašydama paramos veikalo išleidimui. Malonu, kad jau nemažai vilniečių ir ne vilniečių atsiliepė ir prisiuntė auką, laukiame ir iš kitų. Jau grąžino aukų lapus dr. J. Šalna, Gr. Sirutienė, St. Varanka, V. Gasperienė ir P. Morkūnas net iš tolimos Australijos.

Kainoms pakilus, išlaidų susidarė daugiau, negu buvo numatyta, taigi VKLS-gos centro valdyba dar kartą kreipiasi į visus lietuvius vilniečius ir ne vilniečius, prašydama paramos. Aukas prašoma siųsti centro valdybos sekretorei šiuo adresu: Vanda Gasperas, 2243 W. 71 St., Chicago, Illinois 60636.

V. G.

DARIAUS GIRĖNO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Baigiasi karštoji vasara. Mokyklos varpelis greit pradės kviesti visus mokinius į mokyklas, kad pradėtų naujus darbo metus. Daugelis mokinių grįš nenoromis, nes dar nesibaigė trumpos vasaros gražiosios dienos. Malonumas ir pareiga dažnai tarp savęs nesutinka. Neretai atsitinka, kad malonumui suteikiama pirmenybė ir pareiga lieka pamiršta. Užtai nemažas skaičius lietuvių mokinių nelanko lituanistinių mokyklų teisindamiesi įvairiais nepateisinamais dalykais. Jų čia neminėsiu, nes visi gerai žino. Priminsiu tik vokiečio Sauerveino žodžius: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt. Tą garbę gavome užgimę, jos neturim leist pražūt!" Šio šūkio vedami, visais keliais keleliais turime skubėti į lietuviškas mokyklas, kurios mokslo metus pradeda pirmomis rugsėjo mėnesio dienomis.

Šį kartą noriu pakviesti vaikučius į Dariaus Girėno lituanistinę mokyklą, kuri yra Chicagoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., 60636). Čia mokslo metai pradedami 1980 m. rugsėjo 6 d. Pradžia 9 val. ryto. Bus mokinių registracija ir pamokos, kurios tą dieną tęsis iki 12 val. Vietoje bus galima įsigyti vadovėlių, pratimų, sąsiuvinių ir skaitinių. Mokykloje veikia Vaikų darželis, aštuoni pradžios mokyklos skyriai ir speciali klasė tiems, kurie silpnai lietuviškai moka ar nemokėdami nori jos išmokti. Ten pat yra ir Chicagos aukštesnioji lituanistinė mokykla. Taigi tėvai turėdami įvairaus amžiaus ir išsilavinimo mokinių savo pareikius galės patenkinti. Po tuo pačiu stogu veikia ir Lituanistikos Pedagoginis Institutas. Baigę aukštesniąsias mokyklas gali ten pradėti studijas. Dariaus Girėno mokykloje mokomi šie dalykai: lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos istorija ir geografija, tėvynės pažinimas, tikyba, dainavimas, tautiniai šokiai. Jaunesnieji mokiniai paruošiami Pirmajai komunijai, kurią lietuviškomis apeigomis priima tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kiekvienai klasei yra atskiras mokytojas, o specialiems dalykams specialistai savo srityje. Visi mokytojai yra baigę pedagoginius mokslus. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų su puse valandos pertraukos užkandžiams ir poilsiui bei pabendravimui. Mokytojai pamokų metu vartoja vaizdines priemones.

Kas yra buvęs Jaunimo centre, tas žino, kad aplinkuma yra lietuviška. Sodelyje Laisvės kovų paminklas ir lietuviški kryžiai, viduje Laisvės kovų muziejus ir archyvai, klasėse religiniai ir tautiniai simboliai. Pamokų metu mokyklos rajone budi saugumo pareigūnai. Jaunimo centro vadovybę perėmė civilinė administracija, kuri yra pasiryžusi įvesti daug pagerinimų, todėl prašau aukomis paremti jos užsimojimus. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Paremkite ir lituanistines mokyklas.

J. Plačas

Vilniaus krašto lietuvių s-gos centro valdybos pirm. dr. J. Šalna, sekretorė V. Gasperienė, redakt. dr. Alg. Budreckis ir J. Gasparas.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **A. a. Jurgis Račys** rugsėjo 2 dieną mirė širdies priepuolio ištiktas, vos 62 m. sulaukęs. Velionis buvo nepailstantis visuomenininkas, didelis dainos ir teatro mėgėjas. Jis aktyviai dalyvavo Toronto choro "Varpo" steigime, buvo ilgametis šio choro pirmininkas ir, kol sveikata leido, ištikimas jo choristas. A. a. Jurgis buvo Lietuvos kariuomenės karininkas, mėgo sportą, ypač žuvavimą ir medžiojimą. Lietuvoje liko žmona Nelė, sūnus Jurgis su šeima, sesuo ir brolis su šeimomis ir Amerikoje jo sesuo Marija. Laidojamas šeštadienį Toronte.

— **Jonas Kalnas,** Genovaitės ir Stasio Karalėnų sūnus, gimęs 1950 m. Hamiltone, Kanadoje, š. m. spalio mėn. pradės dirbti, kaip Medical Manager, Health Surveillance Unit, tarptautinės Upjohn bendrovės centre Kalamazoo mieste, Michigan valstijoje. Ši bendrovė, kurios centre ir skyriuose dirba apie 20,000 asmenų, gamina farmacijos, žemės ūkio ir kitus cheminius produktus bei daro sveikatos srityje mokslinius tyrinėjimus. Dr. J. Kalno ir jo vadovausimo skyriaus uždavinys yra tyrinėti tos bendrovės darbo ir jo aplinkos galimą veikimą į ten dirbančiųjų sveikatą ir rekomenduoti tai sveikatai apsaugoti priemones. J. Kalnas baigė chemijos inžineriją (B. Eng.) McMaster un-te ir mediciną (MD) Western Ontario un-te Kanadoje. Atlikęs gydytojo interno stažą Kanadoje ir įgijęs gydytojo praktikos teises Kanadoje ir JAV-se, dvejus metus studijavo Harvardo un-te JAV-se, kur įgijo du magistro laipsnius iš: industrijos sveikatos — **Master of Industrial Health** ir iš aplinkos sveikatos — **Master of Science in Environmental Health.** Po to vienerius metus iki š. m. pavasario jis darė plaučių ligų srityje tyrinėjimus Mayo klinikoje Rochester, Minnesota. Po ilgų ir įtemptų studijų jis iki spalio mėn. atostogauja, keliaudamas automobiliu Kanadoje ir JAV-se.

OKUP. LIETUVOJE

— **Kino studijos dokumentinių filmų** grupė kuria filmą apie Kuršių neriją. Filmas skiriamas televizijos ekranui. Norima atskleisti Kuršių nerijos grožį, savitumą, supažindinti žiūrovus su jos augmenija ir gyvūnija, senosiomis žvejų gyvenvietėmis, architektūra ir gyventojų tradicijomis.

— **Kokoloje,** Suomijoje, centrinėje aikštėje atidengta Petro Deltuvos sukurta balto marmuro skulptūra „Baltija". Kokolos miestas palaiko draugiškus ryšius su Marijampole (bolševikai tą Suvalkijos sostinę pavadino Kapsuku). Paminklas — tai marijampoliečių dovana suomiams. Į atidarymo iškilmes buvo nuvykęs Marijampolės miesto vykd. komiteto pirmininkas K. Subačius, kiti sovietų didžiūnai. Suomių laikraščiai aprašo tą paminklą, kad tai 3,5 metro statula, ji buvo atvežta iš Lietuvos. Aplink paminklą pridėta natūralių akmenų iš Kokolos apylinkių. Užrašas paminkle dvikalbis — paaiškinimas apie paminklo kilmę suomių ir švedų kalbomis. Skulptūros pjedestale lietuviškai užrašyta: „Skulptorius Petras Deltuva, architektas — Nils Erik Stenman 1980".

CHICAGOS ŽINIOS

LĖKTUVO NELAIMĖ

Dviejų motorų lėktuvas trečiadienio rytą nukrito porą mylių į vakarus nuo "Draugo", netoli Midway aerodromo. Lėktuvas sudužo, užmuštas pilotas. Krisdamas lėktuvas apgriovė du namus, bet gyventojų aukų nebuvo.

MILIJONAI STUDENTAMS

Lojolos universitetas Chicagoje pats parūpino pusantro milijono dolerių studentų stipendijoms. Be to, universitetas iš kitų fondų gauna paramą, kad kasmet skiriama apie 21 mil. dolerių studentų mokslapinigiams.

ATŠAUKĖ REIKALAVIMĄ

O'Hare aerodromo lėktuvų kontrolieriai atšaukė savo reikalavimą skirti jiems 7,500 dol. metinius bonus. Jie nuo to reikalavimo atsisakė verčiami Profesinės lėktuvų judėjimo kontrolierių sąjungos Washingtone. Dabar lėktuvų judėjimas O'Hare aerodrome normalus.

GRĮŽTA MERĖ

Chicagos merė J. Byrne grįš iš Europos penktadienį. Buvo planavusi grįžti sekmadienį, bet sutrumpina viešnagę dėl šienligės atakos, nori pasilsėti ir jau pirmadienį būti tarnyboje. Romoje esąs aukštas kiekis šienligę sukeliančių dulkelių. Trečiadienį merė gavo audienciją pas popiežių.

AREŠTAVO UŽPUOLĖJUS

Šeši Chicagos negrai ketvirtadienio naktį užpuolė dvejus namus Michigano valstybėje. Būdami ginkluoti apiplėšė gyventojus, užpuolė vieną moterį ir mergaitę. Vieno iš jų iškrito piniginė ir pagal ją policija visus suėmė. Amžius: 20—26 m. Ieškoma daugiau jų bendrininkų.

DEMONSTRACIJA

Apie 150 žmonių šeštadienį prie Chicagos miesto rotušės demonstravo, reikalaudami darbo ir uolesnės kovos prieš ekonominę krizę.

GAUJŲ KOVOS

Du jaunuoliai, stovėję šaligatvy Chicagos šiaurėje, pirmadienį buvo nušauti: Edgar Pagan, 16 m., ir Rafael Barraqueta, 14 m. Trečiam jaunuoliui peršauta ranka. Policija sako, kad tai miesto gaujų kovos.

MIRTINOS NELAIMĖS

Darbo dienos savaitgalį Chicagoje ir apylinkėse susisiekimo nelaimėse žuvo 6 žmonės.

LIETINGAS RUGPIŪTIS

Rugpiūčio mėnesį Chicagoje iškrito 8.54 inčio lietaus. Vidutiniškai būna apie 3 inčiai. Nuo 1885 metų šiemetinis rugpiūtis lietaus gausumu užima ketvirtą vietą iš visų peskutinių 109 metų rugpiūčio mėnesių. Lietingiausias rugpiūtis buvo 1885 m., kai iškrito 11..28 inčio.

ATLEIS 1,242 MOKYTOJUS

Mažėjant mokiniams ir siaurinant biudžetą Chicagoje bus atleisti 1,242 mokytojai. Taip skelbia mokytojų unijos prezidentas R. M. Healey. Numatoma, kad šiais mokslo metais miesto mokyklose bus 16,500 mokinių mažiau.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v.
Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

LIETUVOS BAŽNYČIOS
1-mas tomas. Telšių Vyskupija
BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neiškreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškų religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę"—tai kaip rašo autorius knygos įvadoje.

Leidinys gerai paruoštas. Talpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat jų buvusių vadovų, darbininkų gyvų ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išeivijoje. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuvė. Spausdino MORKUNO spaustuvė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu **$21.50.** Illinois gyventojai dar prideda $1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629